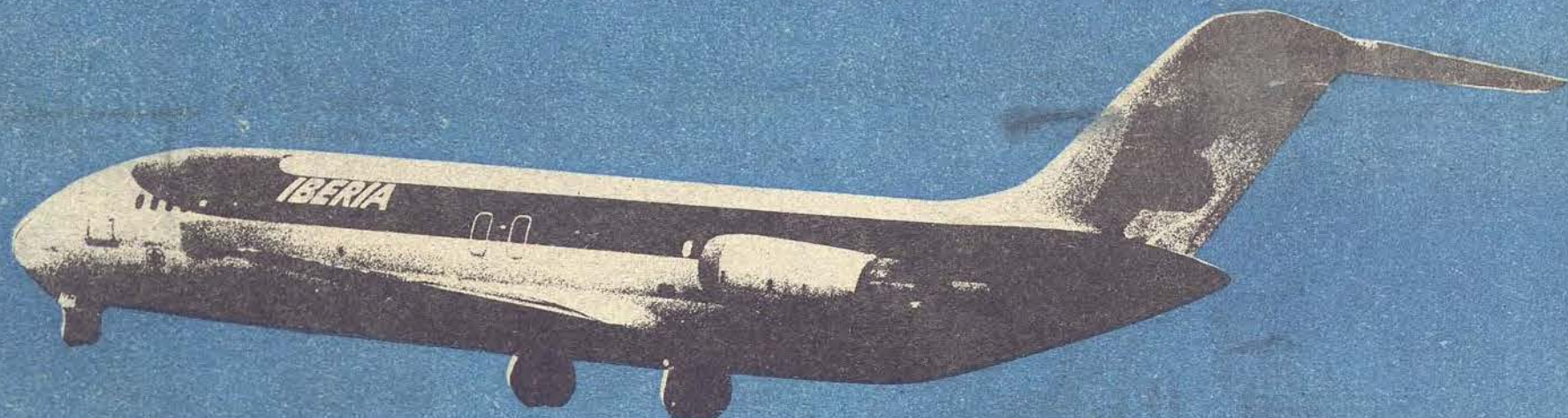

A NOSA TERRA

PERIODICO GALEGO SEMANAL

N.º 94 * DO 15 AO 21 DE FEBREIRO DE 1980 * 40 PTS.

IBERIA, NEN CHEGA NEN ACHEGA

UCD-2 A FACIANA MODERNA O BARBANZA NON QUERE A OTAN

Pontevedra, Sancho Rof e os chanchullos da Alcaidia
Mario L. Rico: non nos calificamos de autonomistas...
O problema afgano como pretexto

Foto: M. LEDO

O SANTO ANTROIDO

Ilustración: XULIO MASIDE

A "o portador d'isti ricibo" aconsellámoslle que se asegure que o "número" non estea tamén

confundido, e o prêmio non vaia ser tan de pega coma o idioma. ¡Carai co "banco galego"!

VIANA, FALTON

Jesús María Viana, "virrei" da UCD en Euzkadi, vén de facer máis declaracións do xénero "simpático", desas que adoita cando hai atentado ou eleccións. A cuestión é aseguraren a provincia de Araba, que, debeu ser por coñtáxio, foi a única da chamada "comunidade autónoma vasca" en que o partido español do goberno gañou as eleccións. "La UCD es la defensora de la autonomía del País Vasco dentro de la unidad de España y de la autonomía de Alava dentro de la unidad del País Vasco".

Velaí un ataque ao independentismo por redución ao absurdo.

Logo tampouco se para en barras. "El Gobierno vasco que se forme tras las elecciones debe tener en el respaldo el apoyo suficiente para poder gobernar".

Coma quen dis que ou hai goberno da UCD ou coma se non houbera Parlamento basco. E para o que val a autonomía...

A "INTERVENCION OCCIDENTAL"

O novo goberno da "Alianza Democrática" está poñendo xa Portugal a nivel europeo, cun "gancho" que xa logo a equipara coas súas irmáns UCD, UDF, DCI... Xa se sabe que Portugal era cáseque o derradeiro reduto onde os movementos de liberación nacional do mundo podían celebraren algun congreso de cando en vez. Pois segundo nota de "El País" do día 6 pasado, veñen de proibir unha conferencia internacional na que ían participar ETA, IRA, FL eritreo, OLP, Saraiva de Carvalho e outros xa no poder coma o FLN de Arxelia, FRELIMO, MPLA, PAIGC, Frente Sandinista, Baas... ¿Saben cal foi a razón? Dinola "El País" "El Gobierno portugués justifica su decisión por el respeto al principio de no intervención en los asuntos internos de otros países".

¿Non lle ven traza á sonada "europeización de Portugal"? A política da "non intervención" via proibición é un dos "adiantos políticos" grroriosos do mundo capitalista e "occidental".

SINDICATO UNICO, NON, SINDICATO, UN

Domingo 10 de febreiro aparece en "La Región" unha entrevista con Joaquín Almunia, líder non sabemos a que nivel na UGT. E se ve que a UGT non é, xa que queira "colar" o acordo-marco, senón o que todo o resto é "carne de horca", posturas a reprimir, enemigos a espurgar. Bon é que haxa alguén que se clarifique en público... Pero ben, o sr. Almunia ("Autonomía si, pero hay que respetar la unidad de España", varias veces), deu a "campañada" cando lle preguntaron se

se pode chegar a unidade dos traballadores firmando a UGT o "acuerdo-marco". "Si se entiende por unidad el que la clase trabajadora elimine la división que otros quieren crear en su interior, si confundimos unidad de los trabajadores con unidad sindical, es evidente que a esta última no se podrá llegar, porque hay orientaciones ideológicas y modelos sociales distintos dentro del espectro sindical".

Xa saben os traballadores. Pódese chegar á unidade sindical. Abonda con que todos se afilien á UGT. O que hai é moito "espectro".

RENOVE A SUA SUSCRIPCION

Renove a sua suscripción tan pronto chegue o reembolso así evitamos novos gastos de envío.

O novo precio sera de 40 pesetas, a suscripción anual de 2.000 e a semestral a 1.000 pesetas, precio que por agora non afectará aos cobros pendentos.

A NOSA TERRA

Rúa da Troia, 10-Primeiro - Teléfono 981-582613
Apartado 1.031 - SANTIAGO
O Núm. da nosa conta no Banco Pastor de Santiago: 106:735

Nas voces propagandistas é o médio de transporte máis vivo —con el sempre se chega antes—, o da alta tecnoloxía e alambicadas atencións, o dos soportes infraestruturais perfectos, e tamén o médio máis caro, o transporte de "status". Argállanse, mesmo, campañas competitivas entre diferentes vilas galegas para ver se unha traga servícos que de lei outra podería facer.

Na realidade, e por mor dunha estratexia oficial do transporte aéreo no noso país orientado, por unha banda, exclusivamente cara a fora, para saír de Galicia —os negocios a Madrid, emigrar a onde lles toque, rezarian as recetas— e, pola outra, desamparadas estas mesmas comunicacións tocante a servícos elementais dos que falaremos máis polo miúdo, como a dotación de repostos ou os médios para comprobar o estado das pistas, e mesmo unha dotación de avións e de personal flutuante e disposta para cubrir antes liñas consideradas "de prestixio" que as galegas e por iso chegan a se converter nun lugar común os sillóns de Barajas e aturar cada noite a suspensión de vos "porque en Santiago no se puede entrar". O caso é que o transporte aéreo en Galicia vaise definindo como pousón, aínda máis caro polos tempos mortos. A especulación con servícos de primeira necesidade —alimentación, hospederías, autobuses para o traslado a núcleos de poboación...— e cuns soprtos técnicos e de infraestrutura que poden raiar no ridículo.

Se para reseñar a inclusión de Galicia no sistema aéreo de comunicacións botásemos man da data na que chega o primeiro autoxiro a Labacolla, en xullo do 1935, ou do establecemento do servíco regular no 1949 que non vai ser diário astras o 53; se contásemos samente co ano que se inaugura a primeira liña con Europa, no 1973, andariamos a esquencer que non foron causas propias as que configuraron unha historia tan cativa ou non tería ningún senso común que o mestre de Xove, a principios do século pasado quixese facer un barco que voase; nen que xa no 1879 conseguira elaborar un proxecto de transporte aéreo que nacía con mal sino no entramado dunha nación sen poderes de seu. E ao millor por iso aínda hoxe non existe ningún servíco interno entre os aeroportos de Santiago (Labacolla), Vigo (Peinador) e Coruña (Alvedro) e como ben di un informe do Ministerio español de Obras Públicas respecto do transporte de viaxeiros e mercancias no noso país "todo el tráfico aereo sirve a la movilidad exterior".

ducirse considerabelmente se se conseguira rebaixar os "mínimos" (que están en función da visibilidade vertical e horizontal) que ten fixados Iberia moi por arriba do que sinala o organismo oficial de Aviación Civil, e que no caso da devandita compañía fíxanse en relación cos tipos de avión, según o peso; a calificación dos pilotos en dúas categorías según as horas de experiencia, a lonxitude da pista, as axudas na fase de aproximación ao Aeroporto, axudas luminosas, etc.

Estes mínimos de Iberia poderían, eso si, rebaixarse certamente se esta compañía, por exemplo, planificara a distribución de pilotos en función das condicións xerais dos aeroportos e Santiago, a nivel meteorolóxico é de sempre conflictivo e se pola banda do Ministerio de Transportes houbera dotación de novos instrumentos (como un Radar de aproximación) e intención de millorar o actual aparello de aproximación por instrumentos (ILS). Compriria, tamén, entre outras medidas, axeitar a información meteorolóxica.

RECLAME, RECLAME

E xa que falamos da común suspensión de vos —moitos máis dos que o tempo atmosférico dilembromos— que entre uns poucos dereitos dos usuarios, dacordo coa lei 48-1960 de 21 de xullo, no seu artigo 94 léese:

"Cando o viaxe se suspenda ou retrase por causa de forza maior ou razóns meteorolóxicas que afecten á seguridade do mesmo, o transportista (a compañía) quedará liberado de responsabilidades devolvendo os cartos do billete."

E este outro párrafo para os que tantas veces quedan en aeroportos intermédios:

"Se unha vez escomenzado o viaxe este se interrompíra por calquer das causas suliñadas anteriormente, o transportista quedará obrigado a efectuar o transporte de viaxeiros e equipaxes pola súa conta, empregando o médio máis áxil posible, astra deixalos no seu destino, a non ser que os pasaxeiros optasen polo reembolso do porte proporcional do traxecto non recorrido."

Tamén terá (o transportista) que correr cos gastos de manutención e hospedaxe que se deriven da expresada interrupción."

Outros aspectos das condicións nas que "voamos" e deixamos de voar publicaremos a seguir; aspectos como o tan inxeñoso sistema de medición da capacidade de frenado (sobre todo cando hai auga ou xelo na pista) que se fai metendo un coche e, frenando, claro... Despois tocalle ao avión no que voste ou alguen dos seus ven.

A DEFICIENCIA NAS COMUNICACIONES

En base a ese mesmo estudo na década do 1969 ao 1978 o número de viaxeiros pasou de 110.000 a 742.000, cun incremento do 675 por cen e o de mercancias situouse en 2.682 toneladas, significando un aumento do 247 por cen. No primeiro aspecto, o capítulo migratorio é lóxicamente, un dos máis importantes e pode cotratar o feito de representar o 24 por cen dos pasaxes de todo o Estado cara e Europa e o 39 por cen dos vos transoceánicos na década 64-73 con que astras ese ano, 1973, Iberia non establecece ningunha liña desde Galicia, facéndoo despois de comprobar o rendemento das mesmas pola cantidade de vos "Charter" que tiñan aquí o seu destino e orixe como sorprende que aínda hoxe non haxa ningunha liña con América se sementes o ano pasado foron máis de 12.000 os galegos que saíron para alá via Madrid. Da cobertura dos servícos internacionais regulares fala de seu o dato de que o sesenta por cen dos viaxes internacionais desde Labacolla continúan a ser a través dos "Charter".

E AS SUSPENSIONES DE VOS

En relación coa consabida suspensión ou eses retrasos interminábeis de vos, nos casos en que as condicións climatolóxicas sean realmente adversas a súa incidencia no impedimento das operacións normais poderían re-

Foto: M. LEDO

IBERIA, NEN CHEGA NEN ACHEGA

A NOSA TERRA

PERIODICO GALEGO SEMANAL

Edita: Promocións Culturais Galegas, S.A.

Comisión de Fundadores:

Acosta Bèiras, Xoaquín.
Fontenla Rodríguez, Xosé Luis.
López Gómez, Felipe Senén.
Morales Quintana, Xosé Enríque.
Varela García, César.

Directora: Margarita Ledo Andión

Redactores

e Colaboradores: Xosé Ramón Pousa,
Antón L. Galocha, Lois Celeiro,
Pablo Viz, Paco Arrizado,
Fernando Franco, Ignacio Briset,
Suso Piñeiro, Guillermo Pérez,
F. Cusí, Xosefina L. Corral,
Emilio Veiga (Países Catalans),

P. Iparraguirre, Maialde (Euskadi),

María Alonso (España),
Carlos Durán (Londres),
A. P. Dasilva (Porto),
Juanjo Navarro, Llatzer Moix,
Patiño, Vázquez Pintor.

Diseño e Confección:
"Galicia, Estudo e Formas".

Fotografía: Brais,
Xurxo Fernández, Fernando Bellas.
Publicidade: Antonino Fdez. Torrón
Tño. 582613

Dibuxos: Xaquín Martín,
Xulio Maside, Alfonso Sucasas,
Xurxo Fernández, P. A. Estevez,
Fiz Valcárcel, Pepe Barro.

Redacción e Administración:
Troia 10-primeiro Santiago
Redacción: 582681
Administración (de 10 a 14):
582613.

Imprenta: "La Región, S.A." Offset
C. Quiroga, 11-15. Ourense
Dep. Legal: C-963-1977

Distribución: A Coruña, Librería COLON. Real 24, telf. 222206. Santiago e Lugo, PRENSA NACIONAL, Telf. 583456. Pontevedra, Librería CAO, Telf. 855374. Vigo, Distribuidora VIGUESA, Telf. 414570. Ferrol, Distribuidora VELO, Telf. 357707. Ourense, Vda. de Lisardo, Telf. 230218. Bilbao, Distribuidora Vasca, Telf. 4231933. Barcelona, F. Rafales Artal, Telf. 2433658.

SANCHO ROF ESTA DETRAS PONTEVEDRA, CHANCHULLOS NA ALCALDIA

A. EYRE

Pontevedra sempre foi unha cidade onde os grupos económicos moveron a política municipal ao seu antoxo.

Na época de Filgueira Valverde, que hai quen di que foi o peor alcalde de toda a historia da cidade, os feitos están para os ver:

Construción de Celulosa e de ELNOSA. O embalse de Celulosa estraga o río, asulaga unha ponte romana, vai deixar dentro de pouco a Pontevedra sen auga e, ademais, constrúese sen licéncia.

Entrégalle á "Junta de Armamento del Ejército de Tierra" o monte veciñal de Figueirido sen cobrar nada. Permite o encauzamento do río Gago así como a construción de edificios de funcionarios da diputación ("se autoriza el edificio para viviendas sin volumenes ni alturas"). Instalan "Tafisa" en zona residencial. Deixa perder o Parque de Monteporreiro para que agora especule nil a Caixa de Aforros. Traslada as verxas de Santo Domingo ao Instituto en que el á o director. Leva o Pazo de Campolongo para a casa de Campo de Madrid e quer trasladar o Mosteiro de Carboeiro para Pontevedra, cousa que non consinten os veciños...

Cousas parecidas fixeron os seus substitutos, aunque en menor escala. García Borregón, inxeniero-xefe de ICONA, Augusto García Sánchez (o fillo e o director do departamento de relacións exteriores de Celulosas) e Queizán Taboada.

Hoxe, con Rivas Fontán as cousas aínda están peor xa que os grupos económicos aínda teñen máis forza e máis intereses que defender.

Os compoñentes da Corporación Municipal de Pontevedra están enfrentados. De telón de fondo os intereses económicos.

A UCD de Pontevedra chegou, en principio a un acordo con UG, apoiados polo PCG. Agora UCD e PSOE van xuntos,

os da Irmandade Galega non quixeron entrar polo aro. Unidade Galega expúlsaos, cando se presentaran como independentes, e

notifícallo ao alcalde para ver se pode dalo de baixa de concellais.

Pero se os problemas escomenzaron coa oposición á autopista, agraváronse notábelmente coa campaña contra a Autovía e coa concesión do plan de ordenación territorial de Pontevedra.

DETRAS DA AUTOVIA, A ESPECULACION

A Autopista do Atlántico depende da Autovía de Ronda e ao revés, a construción dunha non é posible sen a construción da outra, e a aprobación dunha leva implícita a da outra.

Tanto a Autopista do Atlántico como a Autovía de Ronda, tencionan ir por zonas perto do casco da capital, ocupando unha superficie de 1 millón e medio de metros cuadrados, máis ou menos. Afectarán, ademais, a dous millóns de metros cuadrados de terras, e destruírán e afectarán a centos de edificios, sendo destinadas case exclusivamente a automóviles. Sen desconxestionar nada o tráfico de cidade, suporán, ademais, unha auténtica barreira natural para a súa expansión.

Ambos os dous proxectos, a pesares de estaren promocionados por entres distintos, o primeiro por unha empresa privada, "Autopistas del Atlántico Concesionaria Española, S.A.", e o segundo por un organismo da administración: O Ministerio de Obras Públicas e Urbanismo, están estreitamente conectados entre eles, respostan aos mesmos intereses e proxectáronse no consulting IDASA, estreitamente vencellados ao capital financeiro que está por tras da Autopistas do Atlántico.

IDASA-tamén está a invertir

na redacción do proxecto do Polígono Industrial da Xunqueira de Bao.

Os terreos do Bao son de pastos comunais, a autopista torce 17 graus para non meterse a estes terreos, dos que comprou José Maval máis do 50 por cen.

Os outros son de ORPASA, onde tamén Maval é case o único propietario. Dos máis de douscentos mil metros cadrados, só os pequenos propietarios teñen vinte mil.

Estes son os que poñen a cara para que o proxecto se leve a fin, e o seu beneficio vai ser pouco.

TENSIONES NOS PLENOS E ARBITRARIEDADES DO ALCALDE

Cando se debateu no pleno este proxecto, contou coa oposición de UG e BN-PG. Pola contra, o Sr. García Braña, do PCG, fixo unha afervoadada defensa do plan, afirmando algún outro que "é o mellor concellal que ten UCD", ou "ha prestado un gran servizo a Pontevedra", como dixo o alcalde.

A A.V. de Estribela pide permiso para lles informar aos veciños por medio de altavoces do proxecto da Ronda. O alcalde denegao por non estare a información pública, cando xa levaba exposto máis de oito días. A A.V. queréllase contra o alcalde e éste tenta suspenderlle a licéncia de obras ao procurador que leva a querella, que xa tiña concesión de habia seis meses, cando no axuntamento de Pontevedra, segundo a comisión de obras, non hai posto prazo ningún... Tamén quer proceder contra unha filla de Fortes Bouzán, que arresaron por levar botes de pintura, acusada de facer pintadas. Era na campaña contra da Autovía. Os veciños recolleran máis de 3.500 firmas en contra, pesie á oposición das autoridades.

Pero non foi esta a única ar-

bitrariedade que cometeu o alcalde segund alguns dos comunicantes. O Sr. Rivas negouse a celebrar un pleno, pedido polo número de concellais que marca a lei, polo que tamén van presentar recurso contencioso os concellais de Irmandade Galega.

O PLAN DE ORDENACION TERRITORIAL

Pero onde de verdade está desatada a guerra na alcaldía é polo Plan de Ordenación Urbana. Sacado a concurso, axudicouse-lle á Empresa Consultora Galega por un 16 por cen máis de votos que a seguinte empresa nos pregos de condicións (IDASA).

Esta decisión anulouna polo Ministerio de Obras Públicas (Sancho Rof), xa que segundo il non se pedira aínda o 90 por cen ao MOP, cousa que segundo moitos concellais estaba artellado e constatado.

Consultora Galega S.A. presentou recurso por esta decisión.

O MOP manda outro prego de condicións que non se diferéncia do primeiro, polo que se tén que celebrar outro concurso.

Hai xente que afirma que Sancho Rof o que quer é salvar os intereses económicos, dándolle o plan a IDASA.

MAIS CHANCHULLOS POLOS ROF

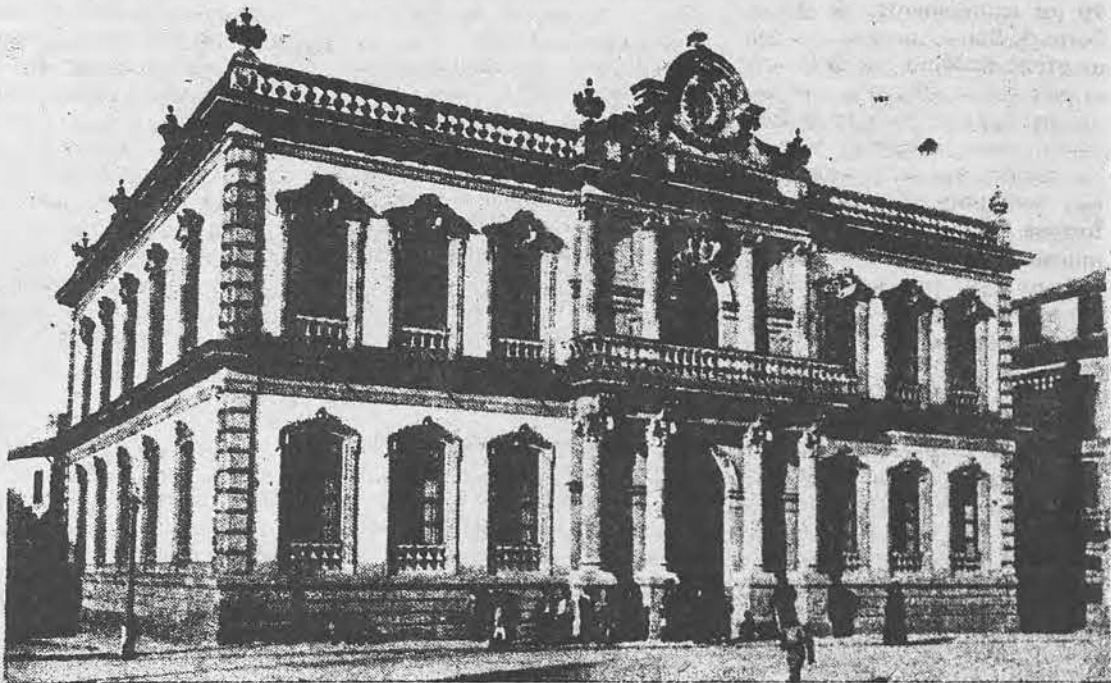
O camiño de Lárez e Beducido estaba aprobado pola diputación para facerse, poñendo en comunicación aos dos barrios. Xa escomenzara, cando un veciño ao que lle collía as terras pediu que se lle fixera un muro de contención, momento en que aproveitou o concellal de distrito, tío do Alcalde Rivas, para "se vos poñedes así, lévoo por outro lado e ao carallo".

Por donde o desviou foi ao lado das terras que il tén, deixando incomunicados aos dous pobos. Os pobos opouxéronse a este desmán, e levouse ao pleno

municipal, en que o alcalde se opoñía a que se tratara.

O camiño aprobábase polo lugar orixinario, tal e como os veciños querían.

Poderíase seguir falando de chanchullós; do timo dos nichos; ou da planta de incineración que, rexeitada por varias nacións, D. Sancho lle axudicou a Pontevedra. Celulosa, ELNOSA, Contaminación...

Fortes Bouzan, UG.

Foto XURXO FERNANDEZ

co PCG facéndolles a corte. A xente da candidatura de UG está dividida; e en tanto que o PSG non fai nada, o grupo de Irmandade Galega vaise só e o Bloque loita tamén, máis ou menos, en solitario.

Os problemas escomenzaron xa cando os acordos para elección de alcaldes, que Fortes Bouzán e

Pilar Allegue, BNPG.

BARBANZA NON QUERE A OTAN

Alá polo mes de abril do 79, os axuntamentos de Boiro, Porto do Son e Lousame recibían un oficio do Ministerio de Defensa polo cal se solicitaba o preçio por hectárea en montes de Barbanza, comunicándolles, ao mesmo tempo, que os montes estaban sometidos a expropiación forzosa. Para iso seguíase a orden ministerial que viña de ser publicada no BOE, con data do 14 de marzo, sobor da instalación dun radar de control de tráfico aéreo, tanto militar como civil. Pouco despois, o alcalde de Boiro (UCD) recibía a visita persoal dun capitán e dun teniente do Exército. E as sospeitas de que o radar ía ser unha base da OTAN medraban cada vez máis e os veciños començaron por esixir os alcaldes dos seus respectivos axuntamentos que se definiran a este respecto. Moitas e variadas foron as posturas, como a do alcalde de Boiro que viña a decir que nos papeis non se falaba para nada dunha base.....

Dende aquel entón, o Exército do Aire a través da Xefatura de Propiedades, envía outro escrito, con data do 24 de xaneiro do ano entrante, polo que se fai pública a "necesidade de ocupación de Barbanza, zona técnica e acuarrelamento no monte Troite nos termos municipais de Boiro, Porto do Son e Lousame". Figuraba tamén a resolución pola cal se celebrará o levantamento de actas previas á ocupación de terreos sitos nese termo municipal.

Amáis disto, outra orden ministerial do 8 de marzo do 79 declara urxente a necesidade de expropiación forzosa dos terreos. Estes terreos veñen a comprender en Boiro 6 hectáreas, 60 áreas e 61 ca; en Porto do Son, 4 Has., 53 á. e 28 ca.; e en Camboño, 15 Has., 94 á. e 14 ca. A expropiación dos terreos vai levar a cabo os días 13, 14 e 15 deste mes de febreiro en cada un dos axuntamentos nomeados.

Diante das graves consecuencias que vai supor a instalación non só no que afecta a economía da Barbanza, baseada na gandería vacuna e cabalar, senón tamén no que trae consigo outros xeitos de vida alleos os dos veciños, os concellais do BN-PG convocaron a unha asemblea os alcaldes e concellais da Barbanza o domingo pasado, día 9, deste mesmo mes.

OS VECIÑOS REXEITAN A BASE

A asemblea que asistiron unha gran maioría dos veciños de diversas parroquias, pero non así os alcaldes nomeados, escomenzou cunha pequena historia do que foron os començos das tentativas do Ministerio de Defensa no que a instalación do radar se refire. Neste senso, o concellal do BN-PG de Ribeira, chama á mobilización dos veciños para que os días que se leven a cabo as expropiacións amosen a súa disconformidade e que os alcaldes dos axuntamentos non firmen a aprobación das expropiacións. Esta alternativa foi a aca-

dada polos outros concellais e por todos os veciños unha vez rematada a asemblea.

Pola súa banda, para un concellal do AMDG de Porto do Son, os afectados eran só os da parroquia de Nebra, para seguir a falar da súa pretensión de que foran estes os que unicamente se definirían, e se ben amosou unha postura teórica en contra da instalación, salientaría que "non hai nada que facer, aí está e hai que aceptala". Ao mesmo tempo, veu a sinalar que nos papeis que falan do asentamento do radar non se dí nada de "Base".....

Porén, o concellal do axuntamento de Padrón polo MCG di: "A estación de radar ten un nome, OTAN", solidarizándose coa loita que levan os veciños en contra da instalación.

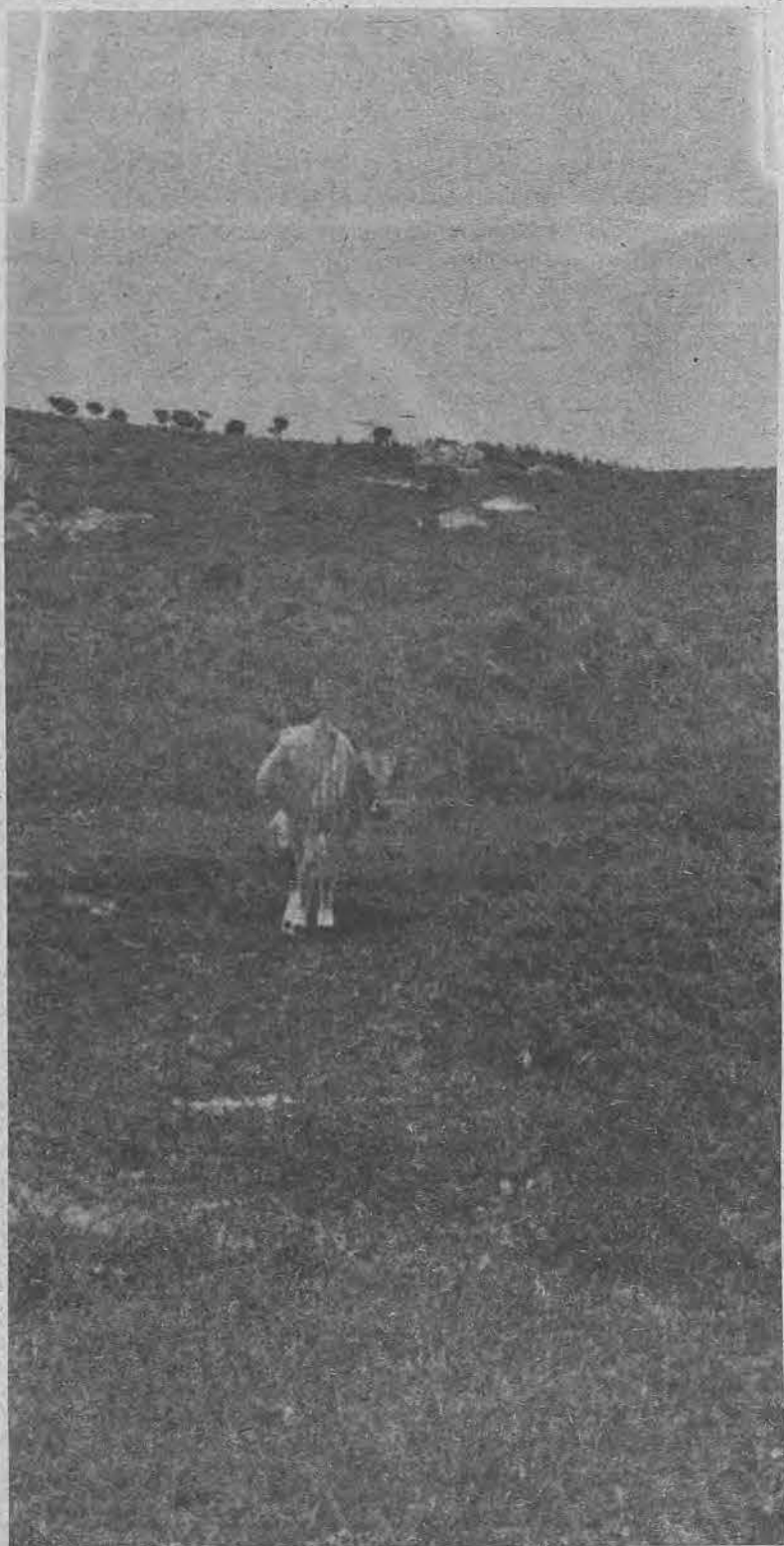
No mesmo senso vir íase definir o concellal de Muros Anxo Rodríguez, da candidatura TEA, o cal suliñou o feito de que a pesar de ser o alcalde de Muros un dos invitados aue non asistiu, tampouco informou ao pleno sobor da súa postura aínda que se

lle solicitara en repetidas ocasións. "Si a corporación de Muros ten un acordo tomado en contra da política nuclear, tamén rexeita a instalación da base militar".

Da súa banda, outro concellal puxo a atención do problema na inseguridade que vai traer consigo a base e criticaría a ausencia dos alcaldes: "se non veñen os representantes do pobo, menos poden vir os labregos..."

Como remate, Agrelo Hermo concellal polo BN-PG, destacaría o asoballamento que vai a sufrir Galicia polo Estado español de cara a conseguir outro dos seus fins, a instalación dunha Base con face de radar.

No debate que xurdiu a continuación, a ausencia dos alcaldes foi a máis salientada. "UCD quere meternos a OTAN polos ollos, é lamentábel que os alcaldes, supostamente de esquerdas, non estean aquí. É unha falta de respecto aos veciños...., xunto coa peligrosidade que en todos os eidos traerá consigo a base. "É unha agresión máis, como Xove, como a Autopista....."

XURXO FERNANDEZ

crónica política

Unha vez rematado o congreso do PSG no que, ao parecer, se ían tomar importantes decisións en materia de política sindical e organizativa, seguimos sen saber cales foron. Todo quedou, segundo dan a entender as declaracións públicas dos sus dirixentes, no estado no que se estaba denantes da celebración. No tocantes á cuestión sindical, repítese o obxectivo ideolóxico de estar pola Central Sindical Galega Unica, asemblearía, independente dos partidos e autoxestionaria, o que non deixa de constituir unha declaración de boas intencións, pero situada no nivel da abstracción e da vaguedade, inoperantes hoxe. O reconecimento da liberdade de afiliación para a militancia, sen decidirse á potenciación e consolidación da ING, única central galega que existe, indica os desexos de manterse na ambigüedade en materia tan sintomática e urxente para o nacionalismo.

FAVORABEIS E RETICENTES

No tocantes á posibilidade de fusión co POG, si ben as circunstancias afogan imperiosamente, pospúxose o tema deica ser estudado por unha comisión ao efecto, o que indica certa tirantez e enfrentamento entre os sectores favorábeis e os reticentes a tal saída.

Si no caso sindical a ambigüedade pode responder á incapacidade para controlar e dirixir unha Central, que se caracteriza pola súa liña abertamente anticolonial e anti-monopolista, e a non querer correr os riscos que se derivarian do enfrentamento que, neste campo, existe no país, a lentitude do proceso de fusión co POG deberíase a sérias dúbidas sobor das intencións nacionalistas dunha grande parte da base deste partido e dos seus persoeiros cara o futuro, aparte de cuestións de protagonismos, nada desdeñábeis á hora de realizar a operación definitivamente.

O que si está claro non soio para o PSG, senón para os outros partidos integrados hoxe en UG, é a necesidade imperiosa para a súa subsistencia, de manter esta coalición, custe o que custe, e a pesares de todas as crises. Este aspecto si quedou ben nidio no Congreso do PSG, e así se deduce tamén das notas de prensa dos outros partidos que integran a coalición. Polo menos, isto é necesario de non darse certos corrimentos e apoios ao galeguismo denominado moderado, por parte de burguesía intermediaria, que todo parece indicar non se produzan antes do referendo estatutario.

A ESPERA DA RECTIFICACION GUBERNAMENTAL

Non sabemos cal é o alcance real das declaracións de Meilán Gil sobor da necesidade de que o Goberno rectificase certos erros cometidos na negociación do Estatuto de Galicia, precisamente a disposición transitoria terceira, principal motivo de disputa e enfrentamento coa esquerda estatalista e o galeguismo autonomista. O que si sabemos é que as declaracións toparon certo eco no PG, disposto a esperar o subsanamento das "deficiencias" estatutarias. Entón sería posibe o seu apoio ao Estatuto, o que evidentemente significaría un primeiro paso na apertura dun xogo político "galeguista" por parte da burguesía intermediaria, á espera do momento oportuno para garantir o éxito da opeación. De verificarse este suposto, a coalición UG tería o primeiro paso dunha crise profunda, derivada da súa orixe electoralista e da súa incoerencia ideolóxica e política.

O que resulta indudábel é que o panorama político galego ten necesidade de clarificación, e que esta vaise dar, por máis que se intente promover o confusionismo. As posicións autonomistas, no campo formalmente galego, verán cada vez máis coutada a súa posibilidade de acción social popular e de atraguer ou confundir a opinión pública realmente nacionalista, o que, obxetivamente, vai beneficiar a asunción doutras alternativas, basadas na soberanía nacional, tanto na práctica organizativa como no contido político.

resumes

FOLGA DO METAL DE OURENSE. - Ven de solicitarse folga legal polas centrais CC.OO e ING, como consecuencia da postura pechada da patronal cara a discusión do Convénio Colectivo. A UGT, que fora expulada polos propios traballadores da comisión negociadora, tenta boicotear a folga, xa que mantén un perfecto acordo coa patronal debido aos pactos firmados coa CEOE. A UGT é minoritaria no sector en Ourense.

UN LAPSUS. - A semana pasada informábase da detención de dous traballadores da información, como consecuencia dunha manifestación estudiantil, como moitos lectores apreciarían non se indicaba onde se produciu, foi en Santiago, claro.

SOLICITASE FOLGA LEGAL NA CITROEN. - Dada a cerrillidade da postura empresarial na negociación do Convénio Colectivo, unha das últimas ocorrências da dirección da Empresa foi amenazar veladamente cunha redución de plantilla e con que non reconhecería as seccións sindicais que tiveran menos do 15% por cen dos votos, e iso se firmaban o Convénio.

Ademais disto houbo algúns contusionados cando se celebraba unha Asamblea a saída dun turno, un grupo numeroso de cadros e oficinistas de Citroën algúns con porras tentaron boicotear o acto. Os boicoteadores pertencen na súa práctica totalidade á central amarela CGDT.

UN RUMOR. - Que se ollamos a nosa historia pode ser premonición; decíase en Lugo esta semana pasada que a "Fábrica de laminación do Aluminio", unha das industrias derivadas da posta en funcionamento da Empresa "Alumina/Aluminio", ubicaríase en Asturias. Como sea así, seguirá o de sempre, ademais de colonizados, "fluorizados", grazias Española.

O PCG FIXO PROPOSTAS A PSG E POG, PARA UNHA CONVERXENCIA ORGANICA NO FUTURO. - Co obxectivo de acadar un gran partido eurocomunista en Galicia, o POG respostou decindo que de iso nada, que o que eles queren é a unión co PSG.

Ao mesmo tempo CC.OO quitou un comunicado atacando ao POG sobor da creación dunha nova central sindical galega, no comunicado decían que tiñan cen mil afiliados (?), e que como CC.OO. "nin falar". Asimesmo acusaban ao POG de tentar dividir máis á clase obreira e de confundir o panorama. Unha de cal...

DOUS MEMBROS DA EXECUTIVA ESTATAL DO METAL DE USO, DERONSE UNHA VOLTA POR VIGO. - E viron que a cousa non andaba moi ben, dixeron á Prensa que consideraban escindida á USO viguesa, pero que de todos os xeitos a USO verdadeira (a de Zaguire non a de Merimée) continuaría existindo. Acusaron aos descontentos de tentar potenciar un sindicato nacionalista, utilizando o nome da USO.

"ESTAMOS NO CARNAVAL, QUE NON CHE PAREZCA MAL"

"O Antroido ten unha función liberadora de enerxías reprimidas, que se reflexan ou realizan de xeitos diversos. Subversión do orde establecido, inversión de valores, fusión dos contrarios, licéncia sesual, sátira, burga, profanación..."

Miguel Pérez Romero.
(A NOSA TERRA, núm. 3).

O Antroido celébrase en toda a nación galega de maneira diferente segundo as partes, anque haxa pobos distantes en que estas festas sean semellantes. Todas as vilas, parroquias e lugares teñen algunha particularidade ou peculiaridade no Antroido, escomezando xa polas datas, que anque duran dúas semanas e média, os días principais, non son os mesmos, sacando domingo e martes.

Cadaquén ten o seu personaxe peculiar adaptado as costumes e as necesidades da súa xente. O "Maragato", O "Cencerreiro", o "Demo", "Troteiros", o "Vello dos Cornos", "a Morena", o "Albardeiro", os "Danzaríns" e a representación dos máis variados oficios: curas, médicos, escribans, xeneais, alcaldes, caciques...

As dúas festas máis populares dentro do Antroido galego son, sen lugar a dúbida, a de Laza e a de Merza. Dous Carnavais diferentes anque con sinos coincidentes.

O ano pasado estivermos en Laza, iste, tocoulle a Merza.

"DANOS ALGO PARA PODER OPERAR A UN ENFERMO QUE TEMOS, QUE SE O LEVAMOS AO SEGURO CERTO QUE MORRE".

O máis significativo do Antroido de Merza, podemos decir que é a crítica satírica. O Domingo de Corredoira a parranda sae polos lugares adiante pedir para

poder celebrar a festa.

Este ano ían vestidos de ciruxanos e enfermeiras case unha dúzia de homes e mulleres, atrás os Xeneais montados en cabalos, os Frades e os Mouros. Os anos anteriores a parranda ía vestida de "galegos".

Polas corredeiras e eiras van cantando coplas e lucindo a súa multicolor vestimenta.

Namentras, no pobo perto da igrexa a xente devírtese cos

"Motoristas" que poñen orden, ou cos campesiños que fan mil mareducadas cos burros, que este ano forman a Xunta.

Van tirando por un arado feito dunha soa peza de pau de carballo, timón, rabiza, teiroá, só que non ten palmela. Diante vai o burro cargado cos sacos de graú para a semente. Detrás vai outra xugada de pacientes burros tirando por unha agrade donde vai sentado un fuliqueiro: "Mirade

estes burros son como nos arreamos con todo o que nos poñen e o máis que facemos é ornear..."

Os fuliqueiros nameñtras o do cesto lle "semento serrín" a todos os miróns, fanlle mil falcruadas aos burros. Bicanos, abrázanos, móntanos, vóltanos para tras... logo querenlles facer beber pola bota: "pero mirade non nos entendemos, como son señoritos dalle por falar o castelán e a nós o galego, pero mira que son tercos, pois van quedar sen beber". Outras mascaretas botan a buenaventura.

Cando a parranda e os acompañantes recorreron xa a parroquia, concéntranse para facerlle a operación a un año que comerán para o sábado próximo. Ali o ciruxano Sr. Chapuzas e os seus axudantes, entre cánticos, coplas e respostas de crego, realizan a parodia dunha operación no Seguro. Sen saber de que é o mal, fan que lle sacan ao probe do año todas as suas vísceras. Ao final, xa arresponsado, ten que marchar con el a ambulancia que o trouxo.

"QUE VAIS HACER VOSTROS SI NO TENEIS PARLAMENTARIOS"

A continuación, diante de máis de catromil persoas vai ter lugar a batalla entre os exércitos de Madrid e o Galego.

Primeiro discuten os dous sarxentos, un por cada bando, logo dous capitáns, dous comandantes e por último os xeneais: "Soy el General en Jefe de los valientes guerreros y estoy aquí con mi espada para derrotar a los Ucedeos".

A batalla en verso entre os distintos exércitos segue a perorata do Escribano "que veño contarvos as irregularidades que vin no meu camiñar pola parroquia". Así vai enumerando as liortas, rifas, etc. que todo o ano aconteceron... Así vos digo: non me extraño que sea así a autonomía...

O parzamique pasa a ser logo entre labregos, que xa non falan o español como os anteriores senón que o fan en galego e vestidos de mouros, cousa "que sempre se fixo así e non sabemos porque é, debe ser para que non os recoñeza a xente.

Van pasando unha panorámica dos problemas, dos chanchullas, criticando todo o criticábel.

Logo súbase o padre ao púlpito, instalado na cima dun alcornoque, a catro metros de altura e bota o sermón criticando as mulleres, aos bingueiros e clamando ao ceo contra dos que piden o divorcio. Sempre foi un frade, pero este ano, houbo dous. O que sermoneou a continuación era máis liberal e rebatiu o sermón do "meu compañeiro de convento... qué fala ben do casamento..."

Ao final quéimase o antroido que é quen "tivo a culpa de todos os males e falcruadas que ocorreron na parroquia".

Coa queima do Antroido todos quedan amigos, astra os que se meteron con eles nas coplas, letra que ninguén sabe astra que é cantada.

—Despois baile coa Banda de Merza e o seu grupo de gaitas que xa antes amenizou o recorrido dos frades.

Este ano faltou o "home dos Cornos", un dos máis típicos personaxes. O máis satírico que a todo lle encontraba punta.

carta entreaberta**Comen no mesmo maseiro**

Querida Directora:

O outro día saín na primeira plana dun periódico rexional unha noticia ben pintoresca, aínda tendo en conta que de noticias pintorescas temos o cupo cuberto todos os días. Mira se non: "Plenario de "UCD" gallega en Madrid". Manda carafio!

O máis curioso é que o asunto principal era se se formaba ou non un "comité Regional" do moi autonómico partido do goberno. Por suposto, decisión tan grave non se pode tomar en Santiago nen en ningunha outra das cidades galegas. Hai que contar coa proximidade paternal e o consello raudo, se for preciso, dos grandes popes, e os grandes popes non che son Quiroga nen Rosón tampouco, que estes sonche popes de segunda, moi pra andar pola casa, moi rexionais.

O consello preciso en tan graves e trascendentes momentos éche se acaso o do señor Suárez ou dalgunha das grises eminencias da Moncloa.

Estes da UCD ás veces sonche dun candor, dunha

inocencia franciscana que abraia en tan xesuítica catropea. O Mingote, que é un señor amigo meu, así coma moi fino nas súas maneiras e no seu falar, díxoo porén en palabras máis ben de cantiga de escarnio: "Eche coma quen se leva mal coa muller, e enriba chega á casa e cágalle nos mantés".

Como xa che teño dito, eu xa non gano pra sustos. Por eso aquela frase de Shakespeare é cada vez máis certa: "Hai máis cousas na UCD e no PSOE, que no Horacio, das que pode soñar a tua filoso-

fía". Por eso a capacidade da solpresa vai baixando, porque cada día aprendes unha cousa nova.

Un supoñer, falando do PSOE, temos que a UGT fixo moitas veces autopropaganda de "sindicato socialista" e agora sai firmando coa Patronal o "Acordo-marco". No acordo ese dise que a competitividade das empresas é unha cousa que hai que potenciar. Como ves, a coerencia é grande: un pensaba que o socialismo era unha economía planificada e agora resulta que é unha competición polo mercado. Porque a UGT é un sindicato socialista, eles o din e será verdade. Levar, levan unha bandeira vermella, anque coas inclemencias do tempo marelle un tanto.

Uns votan si e outros seica van votar non. Uns din hache e outros din b, pelexan no parlamento, arman grandes pifostios verbás, chámanse as dediós, rétanse a debates e parece que se levan coma cans e gatos. Mais despois resulta que comen no mesmo maseiro.

DARIO XOHAN CABANA

Mario López Rico, arquitecto, encargado das Relacións Exteriores da Secretaría Colexiada do PSG

MARIO LOPEZ RICO

"Non nos calificamos de autonomistas..."

Cando se rachou o Consello de Forzas Políticas Galegas, o PSG fixo unha declaración pública no senso de "a defensa irrenunciábel das Bases Constitucionais" e que "o pobo galego xuzgaría...", ¿qué ten que xuzgar agora o pobo?

Para nós as Bases Constitucionais, que redactamos conxuntamente coa UPG, eran un programa para unha ruptura, non para unha reforma pactada. Contémplanse unha boa chea de condicións que se teñen que dar, ou que esixiríamos nós, os nacionalistas, para que nun momento de ruptura a creación dun case estado galego, sirvan de base para unha constitución federal de Galicia, dentro dun Estado Federal español xa que nós nunca renunciamos a elas. Pero, nós consideramos que xa que non se produciu esa ruptura non era correcto aplicarlle eses criterios a outro proceso. Se realmente se exercera o poder constituínte ao mesmo tempo en todos os pobos do Estado, e non pactado xa a nivel de dereitas, cunhas forzas políticas que se prestaron a ese xogo, a nivel estatal, forzas centralistas, si se podería. Neste momento, as Bases son unha referencia de condicións que se teñen que esixir para un futuro pacto federal ou para unha futura ruptura, pero non para a transición que se deu...

Beiras, nun tempo dirixente do PSG, definiu a situación de Galicia como colonial...

Si, efectivamente. Galicia é unha colónia pero cuns rasgos distintos dos que poida ter, por exemplo, unha típica colónia tercermundista, que aínda que ten estado propio sigue a padecer unha dependencia económica. No caso galego é un colonialismo interior, que para nós ven definido por un bloque institucional, por unha imposibilidade de institucións políticas propias. Ben sometidos indirectamente ao capitalismo mundial, ben a oligarquía española, como é o noso caso, todos estamos sometidos ao colonialismo do imperialismo mundial.

Aínda recén a saída dun grupo de xente cualificada do PSG de cara a formar o Colectivo Socialista Galego e integrarse posteriormente no PSOE, ¿cómo lle afectou este cambio ao PSG?

Ben, afectoulle no senso... afectar non ten porque ser nun senso negativo..., simplemente produciuse dentro do PSG un debate ideolóxico moi serio e que levou á cristalización de dúas posturas, unha, a de manter o PSG, que por suposto foi a maioritaria xa que a outra xente tivo que largarse do Partido... Esta xente para nós renunciou a razón de ser do PSG, do que era o Partido, é pre-

firiu integrarse nun partido social-demócrata centralista, cousa, por outra banda moi respetábel para quen o queiran ser. Doutra, afectou no senso de clarificación, de reafirmación do Partido no papel que ten que xogar na política galega. Quizais se houbo un aspecto negativo foi que nos entreteño nunhas loitas e debates internos que nos ocuparon tempo dabondo e que nos impediron, ante os primeiros meses do ano 78, facer unha política de consolidación do Partido. Penso que hoxe forma parte da historia e que está superado completamente...

Falando do PSOE, ¿qué podeades decir da aprobación de siglas...?

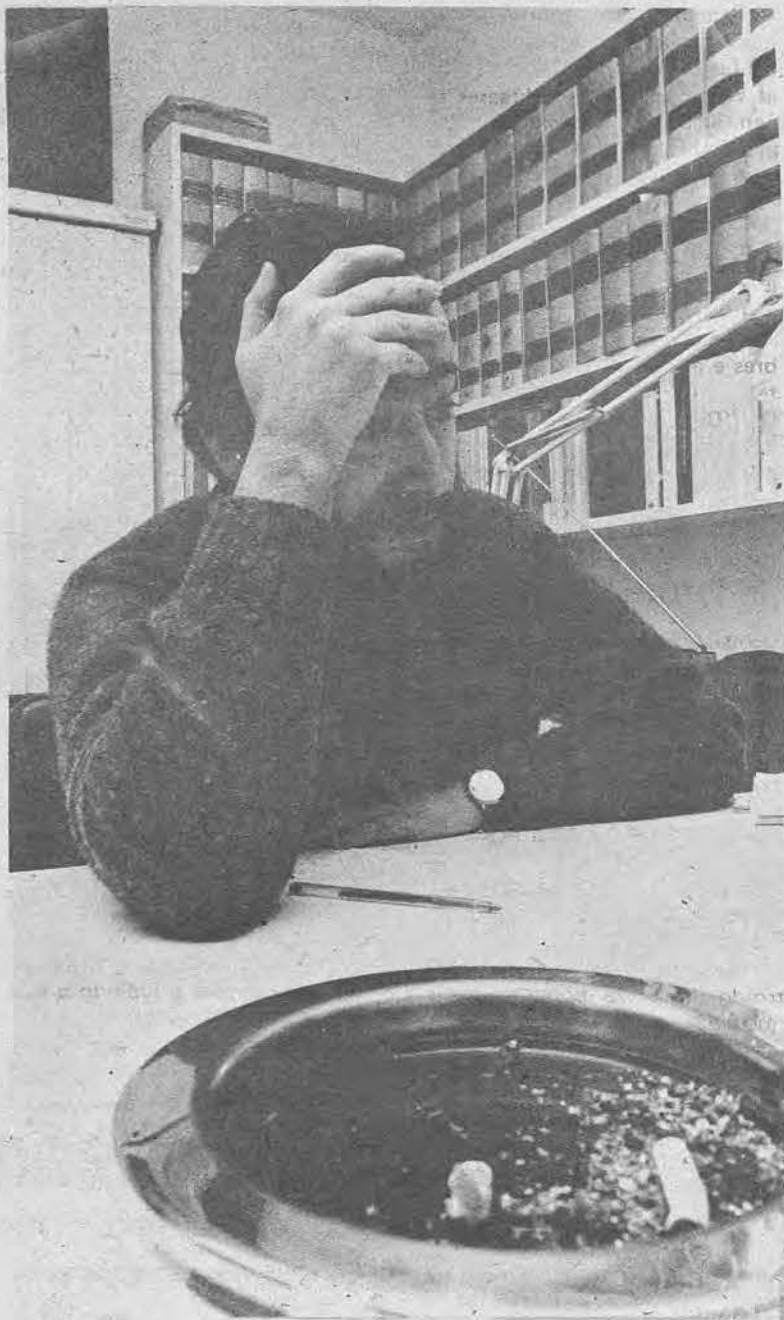
Para nós a usurpación, que é a palabra fina de roubo, é unha cousa inadmisíbel, fora de toda ética de calquera tipo, propia da política apisonadora do proceso de implantación do bipartidismo de Estado, aplastando calquera alternativa que non sea a da UCD ou a do PSOE...

Nembargantes, de cara a algunhas mobilizacións aparecen as firmas conxuntas...

Si, pero isto ten unha clara explicación. Por suposto, unha das condicións que tentamos impoñer foi a de que o PSOE non poidera figurar con esas siglas. Pero, dado o momento político considerabamos necesario, polo ben de Galicia, que se fixeran esas mobilizacións e dado que realmente, salvo moi raras excepcións, non contamos co apoio de ningunha forza política para que prevaleceran as nosas teses de que se o PSOE quixera firmar que o fixera coas súas siglas, e non coas que nos teñen usurpado a nós, plegámonos transitoriamente. Pero non foi un recoñecemento desas siglas, senón que nós seguimos pola vía xudicial, como temos emprendido a cuestión das siglas, e non foi nada. Simplemente foi tragar un pouco de bilis, de aguantarnos porque considerabamos que era máis importante que manter nese intre a esixencia de que non tiveran esas siglas...

O PCG, en Vilagarcía, fixo unha chamada de cara á creación dunha formación política común, que abarcara dende os partidos marxistas da UG astra o mesmo PCG, ¿cal é a vosa opinión?

Nós recibimos no Congreso unha comunicación do PCG nese senso, leuse pero non se entrou en ningún tipo de debate nen de valoración porque non estaba previsto nas materias a discutir no Congreso. Por isto pódose decir que a nivel de Partido non hai ningún criterio establecido en canto a política estratéxica nen de política táctica dun proceso

Fotos XURXO FERNANDEZ

dese tipo. O cal non quere decir que a nivel de órganos temporais do Partido, Executiva ou Secretaría, non poida haber unha confrontación, debate ou intercambio de opinións co PCG ou co POG para..., nós non nos negamos a falar de nada, o cal non quere decir tampouco que esteamos por iso...

No voso congreso creouse unha comisión para tratar da posíbel fusión co POG...

....Posíbel fusión ou non...

E se astra o de agora a vosa práctica foi moi distinta da do POG, ¿como vai afectar todo isto?, ¿POG ou PSG?

Pode quedar POG e PSG. Nós, en xaneiro do 79, fixemoslle unha chamada o POG de cara á clarificación do espazo político, un debate entre o POG e o PSG para ver se había dabondas diferencias para que foramos partidos distintos ou se as diferencias eran pequenas tentar de limalas para

O POG tamén tenta a formación dunha central sindical. Hai quen opina que é para aproveitar a desfeita da USO e confundir á ING...

A central sindical galega única, de clase, democrática, independente dos partidos políticos é un dos obxectivos da estratéxica sindical do PSG irrenunciábel. O PSG sempre estivo por unha central sindical nese senso. Outra cousa é como se chega a esa central sindical galega. De todos xeitos, hoxe non podemos decir cal é o camiño. O que si podemos decir é que os nosos militantes están a traballar por esa idea nos sindicatos nos que están afiliados. Quero dicir con isto que o PSG, como tal organización partidaria, non está por invertir directamente neste proceso. Precisamente porque defendemos a independencia dos sindicatos respecto aos partidos políticos, son os militantes como tais os que deben levar alí a súa opinión. Pero nunca o PSG se xuntará con varios partidos de cara á creación dunha central sindical. A central sindical galega ten que ser unha confluencia de correntes sindicais e dun estado de opinión que non pode levar a adiante un partido político.

¿En qué vai influir fundamentalmente este voso Congreso que se ven de celebrar?

Hai unha continuidade total respecto do outro congreso. Basicamente foi para profundizar unha chea de definicións que tiña o PSG a nivel moi abstracto e que se concretaron máis. Respecto da política táctica, nós estamos pola continuidade da UG que consideramos que no seu momento foi a posibilidade de unidade dos nacionalistas galegos pola negativa do BN-PG a sentarse con nós a falar para ver de facer unha candidatura unitaria de nacionalistas galegos. A nosa idea de crear unha mesa consultiva de nacionalistas galegos viuse interrompida polo proceso electoral. Hoxe pensamos propoer de novo a todos os nacionalistas galegos a constitución desa mesa consultiva. Non se trata tanto de establecer xa alianzas tácticas como de polo menos sentarnos nunha mesa e, ante feitos políticos que acontezan no país, coñecer as distintas miras que poidan existir nos partidos nacionalistas. Non rexeitamos que saia calquera tipo de acordo. Pero, en principio, a nosa idea é de que nos sentemos a falar.

Hoxe Galicia está a sufrir unha chea de problemas como é o da represión lingüística...

Coidamos que isto é un aspecto máis, moi dooroso, dunha dere-

(Pasa a páxina seguinte)

(Ven da páxina anterior)

tización que se está a dar. Existe unha agresión moi forte da dereita, de UCD sobre todo, que realmente está a provocar unha regresión, nalguns eidos. E dicir, nós temos ensinantes que levan anos dando as clases en galego e que nunca tiveron problemas astra que se lexislase a cuestión do bilingüismo... para nós non é bilingüismo. Neste sena, case estabamos mellor cando non estaba lemos mellor cando non estaba lexislada esta cuestión.

Respecto doutros problemas como a entrada no MC e os intentos da OTAN de instalar bases en Galicia, como xa está a contecer na Barbanza....?

Nós en principio somos contrarios á política de bloques. Diante disto temos que adoptar unha postura crítica. Respecto do MC vemos que é inevitábel e que os nacionalistas non temos forzas para que Galicia non entre no MC. Isto vai ser nefasto para a economía galega, agudizarase a irracionalidade da industrialización actual, expulsión total da man de obra do campo, é dicir unha crise total do agro. Penso que tamén vai provocar un aumento da emigración e, por caricaturizar un pouco, en Galicia o que van quedar son eucaliptais e industrias de enclave, como celulosa, alumina...

Como forza autonomista, ¿qué pensades do camiño que segue o proceso estatutario?

Non estou dacordo coa calificación de forza autonomista. Somos unha forza que xogamos no campo da autonomía como xogan outras forzas nacionalistas que se din non autonomistas e que, a fin de contas, non llees quedara máis remedio que acudir a unhas eleccións. Nós o que pretendemos en cada momento foi adoptar unha postura moi crítica.

Sempre estivemos bailando entre o que é constitucional e o que non é constitucional. Isto é un paso, mellor que un Estado integral con catro provincias, mellor que exista un Parlamento Galego... e veremos que pasa....

XOSEFINA L. CORRAL

FENE O "PLAN" SAIU

O pasado día 6 de febreiro, pasará aos anais desta pequena "Historia da Transición" como a data na que por primeira vez en Galicia un axuntamento, o de Fene, celebra a sesión municipal nun cine. O mesmo día saía na prensa unha carta duns veciños do colindante concello de Mugaros en que se criticaba ao alcalde por lle ter pechado as portas ao público para que non puidera asistir a un Pleno.

"VOTAR E LISTO"

"O Pleno que nós traemos aquí e o que se vai facer, e o que hai que facer é votar e listo". Este foi o falar do representante dos tres grupos PC-PSOE-UG, que presentaban un programa conxunto de acción municipal para o ano 80. Antes del, os concelleiros do BN-PG, e maiormente Ramón Bello, presentaran un programa no que se incluía unha demorada exposición de datos e cifras a invertir nas executórias que a coalición nacionalista propoñía para este ano xa encetado. Unhas dúascentas persoas asistían a esta sesión no Cine Franlaza, sesión que como diría o alcalde, Xosé María Rivera, "é o primeiro Pleno que se realiza fora do axuntamento en toda Galicia, nun intento de achegar a acción municipal a todos os veciños".

MOITA, MOITA IDEOLOXIA

No turno reservado aos concelleiros, o representante do grupo que non presentara plan, CD (os dous concelleiros da UCD non apareceron, e o "independente" hai tempo que tén pedida a baixa, con toda a súa candidatura), fixo a súa valoración dos dous programas, nas únicas intervencións feitas en español en toda a noite. Dixo que ambos os dous programas eran coincidentes nun 80 por cen, soio que "el del Bloque está cuantificado, y el otro no pasa de ser una mera declaración de principios". E aí foi onde saltou o concellal do PC Xosé Piñeiro, que sería o responsable da primeira "suba de tono" da noite. Empezou dirixíndose ao concellal Maximino, de CD, dicindo que no seu intento de "estar por riba dos partidos, facía de Espírito Santo". Pero xa moi axiña pasou a atacar ao BN-PG, que detenta a alcaldía, dando a entender que moi logo por non ir visitar á Xunta ou ao Presidente do Goberno español... non se facían as cousas no axuntamento. Pasando logo a acusar ao Bloque de falta de unidade para a elaboración dun programa municipal conxunto.

O BLOQUE DEFENDESE

Ramón Bello limitárase a facer unha pouca historial. "Se é certo que nos chamaron de cara ao programa, foi despois que xa o tiña feito entre eles tres, e que astra xa o tiña publicado a prensa, a proposición non era de elaborarmos un programa de síntese, senón de ratificarmos polas boas o deles". Referiuse tamén Ramón Bello aos comezos da nova Corporación no ano 79, cando el mesmo falara con cada un dos tres grupos para realizar a nivel de comisión un programa de acción municipal e non lle deran resposta. "Se ve que estes bos desexos", diría o concellal nacionalista, "non eran os mesmos daquela".

As entidades cidadás tiveron un turno de palabra. Ao final, veríanse criticadas en base á súa falla de representatividade e denunciadas as súas posturas como "coincidentes coa liña ideolóxica dalgún partido de ámbito estatal".

E a votación deu o que se agardaba dela. Os 9 votos dos seus concelleiros para a proposta de PSOE-PC-UG, os seus 4 para o Bloque, e a abstención do municipio de CD. Curiosa a inasistencia de UCD. Isto era unhas das causas que a última hora se comentaba.

SUSO PIÑEIRO

ALDAN O XURADO SEN RAZON

O Xuzgado Provincial de Montes en Man Común de Pontevedra reuniuse para ditar sentenza que quedara pendente do día 15 de novembro do ano 79, sobre o monte de Aldán, en Cangas de Morrazo, reclamado popularmente.

Os veciños agardaban esta resolución con desconfianza, temores que se viron confirmados, xa que o xurado desestimou as alegacións declarándose incompetente diante da sentenza do Tribunal Supremo do ano 63, que lle concedera a súa propiedade a empresa INRUMR, S.A., tapadeira legal do conde de Canalejas.

A sesión, celebrada no medio dunha gran tensión contou con numerosa asistencia, entre a que se contaban representantes do Axuntamento, Cámaras Agrarias, Comisión de Pescadores e Sociedade de Caza.

BUEU O NAUTICO CONTRA O POBO

A principios do ano setenta e sete escomezábanse na praia de Bueu (Pontevedra), de banda do río, as obras dun complexo de recreo do Círculo Náutico, ocupando parte dunha concesión que disfrutaba a Cofradía de Pescadores, Cofradía que según moitas opinións era manipulada caciquilmente, de maneira especial polo Secretário, como ocorre con moitas outras. Nese momento, non contaban, os de tan feliz iniciativa, coa aprobación do ministerio correspondente nen doutro tipo de permiso.

O proxecto deste complexo de recreo consistía en piscina, pista de ténis e local social -soño de certos señoritos de Bueu e de dous amigos veraneantes-, e de levarse a termo viría a significar a ruína dos pecadores de baixura de Bueu, por ser o único lugar onde poden barar os barcos ao abrigo, pintalos e arranxalos. Por esta razón, xa dende o primeiro momento, foi grande a oposición popular.

No outono do mesmo ano, 1977, un escrito de denuncia do Sindicato Galego de Traballadores de Mar a organismos como o axuntamento, delegado Provincial do Ministerio de Urbanismo, Junta del Puerto e Ria de Pontevedra, avalado por numerosas firmas máis a celebración de multitudinarias asambleas de mariñeiros, deixaron daquelas ben clara a opinión popular respecto da construción do Náutico.

A pesar da protesta pública os organismos oficiais, pronúncianse pola construción do Círculo Náutico. Así a Comisión Provincial de Urbanismo a finais do 77, dise que coa firme presión do Gobernador Civil, emite informe favorable.

Logo a Comisión Municipal Permanente de Bueu, con todos os seus membros socios do Náutico, otorga a licéncia municipal, legalizando así unha obra feita a base do medo que reinaba no posfranquismo. Porén así como

se ergueu o edificio, a oposición dos veciños foino desfecendo pouco a pouco astra quedar hoxe pouco menos que os escombros.

Por outra banda, como declarou publicamente o alcalde Xosé Novas, as ocultas promesas electorales, saíron á luz. Así, Sancho Rof, que puxo aos seus nas listas municipais, todos directivos do Náutico, quedaba en evidencia nomeando ao número un, Manuel Freire Lino, Presidente da Xunta de Obras del Puerto de Pontevedra, e así, en decembro do 79 aprobaban a concesión, mediante decreto lei, dunha parcela de 700 m. cuadrados para a construción do Club Náutico. Pero a oposición popular, en especial os mariñeiros, volveuse por de manifesto impedindo que se realizasen as obras, o que lle custou a cinco mariñeiros pasar polo xuzgado, denunciados por membros da Comisión Xestora do Círculo Náutico. Nesta denuncia figura tamén o alcalde de Bueu.

O PLENO PRONUNCIASE A CONTRA

Xaora, o día seis de febreiro celebrouse un pleno no axuntamento no que o BN-PG presentou unha moción para que a corporación denunciase a concesión do Ministerio de Obras Públicas e se pronunciasse contra esta obra, iniciando os trámites xurídicos necesarios para conquistar a anulación do proxecto.

A pesar das ameazas de bomba, do desaloxe do axuntamento por parte de efectivos da Guardia Civil, das falsas chamadas anunciando o envío de artificios, non se pudo evitar que o pleno aprobase a moción. Foi significativa a ausencia dos concelleiros da UCD, que algun do público nos explicaba así: "non fixeron máis que responder a chamada do Club Náutico, que pedía que os seus socios non asistiran ao pleno, quedando así desenmascarado o claro intento da UCD, de por unha banda desprestixiar ao Bloque en Bueu, onde conta co alcalde, e por outra repartir favores aos seus acólitos en base de perxudicar gravemente os intereses do pobo mariñeiro de Bueu".

Tamén destacou a actitude do número un de UG, Domínguez Toxo, que se abstuvo de espresar a súa postura en favor ou contra o Náutico, sendo esta causa para, aos dous días, presentar a dimisión.

Así mesmo o pasado domingo celebrouse unha asemblea na Lonxa onde asistiron perto de mil persoas, pódose de manifesto a oposición ao Club. Logo saíron en manifestación unhas setecentas persoas. Durante e recorrido coreáronse berros como: "Fora o Náutico, a praia é nosa!, non, non, non, a concesión!, o pobo de Bueu pide o que é seu!, Sancho Rof, a praia é para nós!..."

A PRAGA DE TIPULAS? UN COMBATE IRRACIONAL

RAMON VARELA DIAZ

A praga de típulas que desmou en anos pasados as pradeiras galegas, volveráse manifestar nesta primavera e pode que con maior intensidade ca outros anos. As autoridades provinciais do Ministerio de Agricultura manifestaron xa en xaneiro a alta probabilidade de aparición da praga, ao mesmo tempo aproveitaron (como fixeron sempre) para recomendar os pesticidas de cara ao seu combate.

Lembremos que as típulas son insectos de patas longas, áas delgadas, antenas finas e cun corpo esbelto, coñecease vulgarmente como "mosquitos". No estado de adultos non causan dano, pois o seu alimento é a base de lambers líquidos, son as larvas ou vermes da típula que saen da posta dos ovos que fan os adultos nos prados e lugares de cultivo os que van orixinar as pragas.

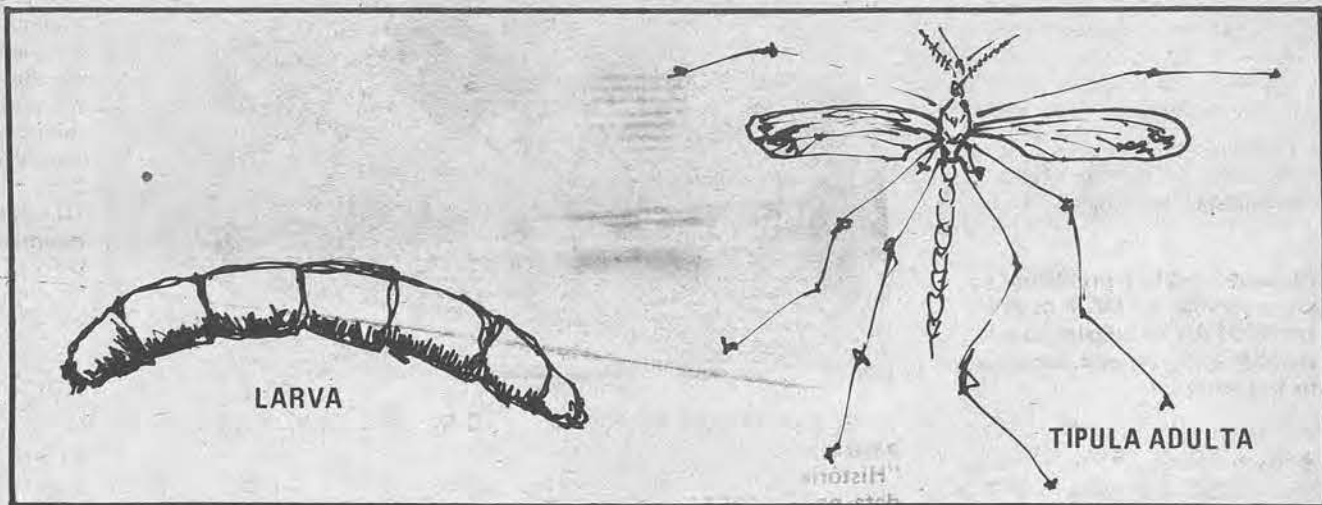
Os vermes causantes da praga son moi voraces, e aliméntanse das raíces e partes verdes das plantas, provocando grandes "calvas" nas pradeiras artificiais podendo chegar incluso á destrución da herba de todo o prado. Iste fenómeno aparece nas primaveras, e a mediados do vran desaparece, pois as larvas acadan xa un tamaño considerábel e transfórmanse en insectos alados ou verdadeiras típulas, capaces xa no outono de repetir o ciclo de reprodución.

O Ministerio de Agricultura, lonxe de buscar unha solución científica e racional, daccordo co equilibrio da natureza para combater as pragas, o que fai é unicamente recomendarnos produtos químicos (pesticidas) de dubidosa eficacia, altamente tóxicos e caros de máis, que se por un lado provocan desastres ecolóxicos importantes, por outro non son a solución para erradicar a praga, senón que sirven somente para parchear unha situación que vai case dez anos que se repite na nosa nación e que cada vez adquire características moi alarmantes, pois se hai anos a praga de típulas estaba localizada unicamente nunha zona, hoxe podemos dicir que está practicamente espallada por toda Galicia (Lalín, Terra Chá, Chantada, Saviñao... son zonas xeográficas que padeceron e volverán padecer os efectos da típula).

Os produtos recomendados son pesticidas fosforados como o Fenitroton, Triclorfon, Diazinon... etc., considerados como tóxicos, e sendo necesario manexalos con certo coidado para non intoxicarse, actúan por ingestión (o comelos nos alimentos), e por contacto. As plantas absorbenos polas follas e raíces, e desta forma no interior do vexetal exercen durante un tempo a protección fronte ás larvas da típula ademais, o contacto do verme co plaguixida que se atopa no chan, follas... etc., pode ser mortal para el da mesma maneira que o era o alimentarse de plantas tratadas.

Os pesticidas fosforados, igual que outros moitos produtos químicos, deixan no chan e nas plantas unha toxicidade residual, perigosa mesmo para os animais de gran talla, por esta razón sempre recomentan que non se leve o gando a pacer antes de que pasen alguns días, esta medida de seguridade nunca é total pois no meio sempre quedan concentracións, aínda sendo moi pequenas, de pesticidas.

No caso de chegada destes produtos ao organismo humano, serían causa de trastornos importantes, afectando sobre todo o aparato respiratorio (tos, dolor do petio...) dixes-

tivo (vómitos, diarreas...), nervioso e muscular, chegando en casos graves a producir a morte.

Os pesticidas, ademais de ser tóxicos, presentan outros moitos problemas, sendo hoxe en moitos países unha das causas principais de desequilibrios na natureza, e tendo en Galicia cada día maior importancia polo uso e a veces abuso indiscriminado que diles se está a facer, vexamos algúns efectos destes produtos químicos:

1) Contribuen a contaminación das augas dos ríos e do mar litoral con nefastas repercusións na flora e fauna dises medios acuáticos.

2) Matan indiscriminadamente, non só os vermes ou insectos causantes dunha praga senón tamén a outros moitos que son altamente beneficiosos (o Diazinon, por exemplo, é un produto moi tóxico para as abellas), outros animais tamén se ven afectados polos insecticidas como as miñocas, paxaros insectívoros, lebres, coellos, zorros... etc. Istes seres por alimentarse de herba contaminada, ou ben por comer algunha larva ou animal que inxeriu veneno, pode ser a causa da súa morte.

3) Os insecticidas provocan novas pragas, ben dos mesmos insectos porque acaban adquirindo resistencia, ou ben de insectos que antes pasaban desapercibidos e que agora teñen condición idóneas para propagarse o matarlle a aquil, benéfico, que controlaba a súa poboación. Tamén se debe a que entre as diferentes especies da natureza hai unha gran relación, e o influir nunha repercute noutras moitas.

4) O tratamento das pragas unicamente a base de pesticidas leva consigo que se precisen cada vez maiores doses, e istas a larga acaban por non facerlles efectos aos insectos.

Istas son algunhas das moitas razóns que fan desaconsellábeis aos produtos químicos para o tratamento das pragas. **A "era" dos pesticidas hai mais de dez anos que xa pasou para os países altamente desenvolvidos, e mesmo algun pesticida, coma o DDT, está prohibido nalgun deles. En Galicia si-guen a usarse e cada vez en maiores doses, non en balde somos un país dependente e colonizado, recomendados polos organismos de Agricultura, que non teñen o mínimo recato**

en sair a prensa ou outro meio de comunicación para recomendar pesticidas, no fondo as multinacionais que fabrican e comercializan os produtos son as grandes beneficiadas. Pero volviendo outravolta ao combate das pragas diremos que en moitos países xa están en práctica métodos de loita biolóxica (ou natural) que aproveitan as cadeas alimenticias, enfermidades da praga, virus, zoófagos... para que de forma natural controlen o número de seres de cada especie de insectos. Hai outros métodos, coma o de loita integral, que un método mixto que combina todas as formas de loita e que favorece a diminución do consumo de produtos químicos fabricados como insecticidas, tamén se utilizan esterilización de machos da praga, para que cando se acoplen coas fêmeas, istas poñan ovos estéreis, reducindo desta maneira a praga deica extinguíla, pero volviendo a poboación de insectos ao seu estado normal.

De todos os nomeados, o que parece ter máis futuro dende o punto de vista de protección da natureza é o da loita biolóxica ou natural, no caso das típulas habería que potenciar ás aves e animais que se alimentasen das súas larvas ou dos adultos. A bubela, os estornións, os petos, gorrións... etc., son paxaron que por alimentarse de insectos ou larvas necesitarían potenciación e protección, as galiñas, algunha ave nocturna, os toupos... etc. son seres altamente beneficiosos e contribuirían a erradicar a praga.

Combinados estes métodos de loita con prácticas agrícolas axeitadas, poderían levar en prazo curto a rematar con calquera praga, no caso das típulas por exemplo, a herba cortada moi rente do chan, contribuiría a unha menor proliferación das larvas... etc.

Istes e non outros deben ser os métodos e prácticas agrícolas que o Ministerio de Agricultura deba estudar, divulgar e poñer en práctica, así como seguir a investigación para a súa mellora. Iste e non outro tamén é o camiño que garantiría a erradicación total das pragas no agro galego, e como se ve, despois de soportar a praga de típulas case dez anos, está en contradición cos métodos e práctica do Ministerio de Agricultura español. Por algo será, ¿non?

don agosto

XAQUIN MARIN

REP. D. ALBERTO G. DE ROSA

Corzo, Blanco Rajoy, Iglesias Corral... Foto ABAD-EAF

O servo da UCD na provincia da Coruña foi o chamado Partido Galego Independente, que se formou practicamente nas vésperas das eleccións do 77 arredor da figura política de José Luis Meilán, home do Opus Dei, ligado na súa carreira política a Carrero Blanco e López Rodó, pero que soupo engancharse a tempo ao carro reformista. En realidade, o citado partido constituíuse en base ao aparello electoral que xa Meilán manexara en anteriores eleccións para procurador das Cortes franquistas, un aparello ligado ao que poderíamos chamar o neocapitalismo agrario galego, con perseiros como Graiño Amarelle e Corzo Diéguez, que controlaban as Cámaras Agrarias e o Sindicato Vertical Agrario. Non é casualidade, nese senso, que nas vésperas das eleccións do 77 Meilán fora presidente do IRYDA e que nas eleccións do 79 fora presidente do Banco de Crédito Agrícola, hoxe mantén este cargo, e que unha hábil política de cretos xogara un papel fundamental na orientación do voto rural na provincia coruñesa. Por outra banda, algúns destes perseiros, como Corzo ou Antonio Álvarez, (actual presidente do Deportivo da Coruña), estaban tamén ligados á especulación urbá na capital de provincia e nalgúns outros puntos da provincia como é o caso da pretendida urbanización da praia de Miño.

NON ESTABA TODO TAN CLARO

Pero, despois do 77, integrado xa o Partido Galego Independente na UCD, escómense un proceso de "purificación" do partido, proceso que se intensifica a medida que se acercan as elec-

cións municipais, coa finalidade de desligar a imaxe da UCD dos escándalos urbanísticos, especialmente na capital da provincia, onde as accións das Asociacións de Veciños puxera ao descuberto operacións como as da canteira de Santa Margarita ou a Cidade Deportiva, nas que estaban implicadas persoas ligadas tradicionalmente ao equipo de Meilán.

O actual presidente da Diputación Enrique Marfany, entón secretario provincial do Partido, foi o home clave desta operación de limpeza. E isto provocou certas tensións internas entre Meilán e o grupo Corzo-Alvarez que se inclinaba máis cara as posturas de Franqueira. Meilán chegou a rexeitar o ofrecemento do grupo ourensán de ocupar a presidencia da primeira Xunta pre-autonómica, aínda que este rexeitamento tivera tamén relación coas ambicións persoais de Meilán de ocupar un posto ministerial a nivel do Estado. A morte do senador Graiño, en nadal do 78, racha o último eslabón entre Meilán e o grupo dos gandeiros, xa que Graiño era en certa medida, unha especie de intermediario entre eles. De todos xeitos, nas eleccións do 79 a inclusión de Blanco Rajoy como senador pola UCD parece indicar que ese distanciamento non é definitivo.

Outro pilar do antigo PGI era o senador Fernández Calviño polo control que exercía sobre as Cofradías de Pescadores. Pero nestes momentos e despois do progresivo desprestixio de Fernández Calviño, como consecuencia da súa xestión ao fronte da Consellería de Pesca da Xunta, ese pilar non ten firmeza sobor de todo porque as consultas electorais veñen amosando que os votos mariñeiros se inclinan cada vez máis á esquerda.

...DAS NOVAS INCORPORACIONES

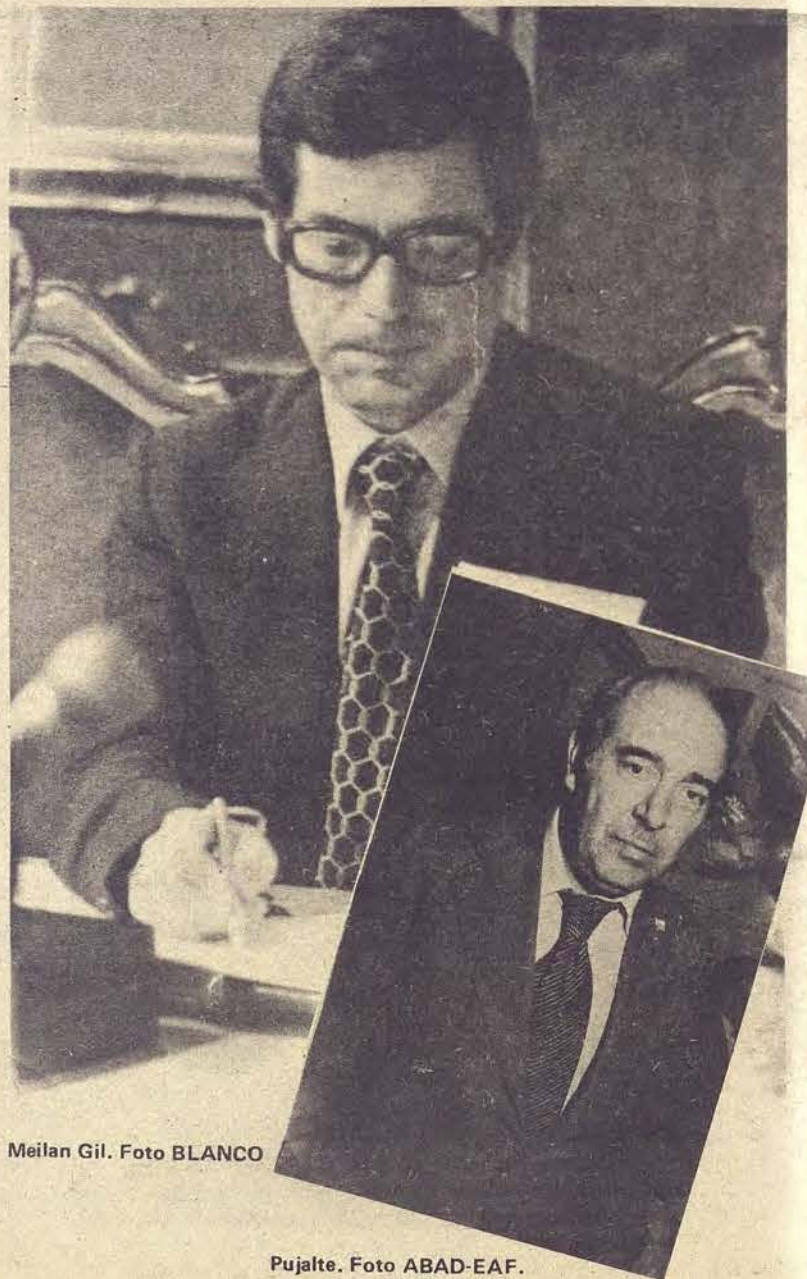
Na operación "limpeza" a UCD coruñesa recurriu a diversos precedimentos dende repicar a antiga xente do PPG (como Vidan Torreira, actual delegado de Cultura ou o concellal coruñés Ripoll) astra conseguir captar a todo un ex-diputado do PSOE, Andrés Eguibar, ou a antigos membros do partido socialdemócrata en Santiago, aínda que estes plantexaran unha crise na elección do comite local compostleán.

A nivel municipal, na Coruña, ademais do xa citado Ripoll contaron tamén coa incorporación do ex-concellal Serrano, que formaba parte da minoritaria oposición ao ex-alcalde Liaño. Tamén foi importante a incorporación de Rey Pichel, ex-militante do PSP e hoxe presidente do comité local da UCD da Coruña, así como a do senador Iglesias Corral, o vello republicán que no 77 conseguira o seu escano pola candidatura Democrática Galega ao Senado, apoiada por varios partidos da esquerda española e o PSG. Está tamén o deputado Juan Quintás, prestixiado pola súa actuación independente no tema do Estatuto.

Todo iso configura unha UCD composta fundamentalmente de profesionais da política, con menor apoio social que o antigo PGI, pero que tenta de contrarrestar o enfriamento das súas relacións cos grupos de presión agrarios a base do traballo dende a Diputación e co intento de captar a sectores liberais difusamente galeguistas. A UCD coruñesa, por outra banda, parece disposta a xogar forte na futura estrutura autonomista despois da relativa ruptura de Meilán co aparello central do partido pola cuestión do estatuto que quizais lle conxelara as súas posibilidades de chegar a un ministerio en Madrid.

No noso número 81, encetabamos un traballo sobre a UCD en Galicia, coas características fundamentais, perseiros e grupos de presión movidos en cada zona. Xa se sabe das diferencias existentes entre as diferentes polas do partido gubernamental en Galicia, froito das diferentes razóns e via que levaron a cada grupo económico, político ou caciquil a se apuntaren ao partido que estaba chamado a rexer a nova situación democrática. Empezamos polas dúas provincias que abranguen a maior parte do interior do país. E após termos presentado ás respectivas UDEs de Ourense e de Lugo, ofrecemos boxe un pequeno dossier do estilo do anterior nas outras dúas provincias, as da Coruña e Pontevedra. Coidamos que cadaquén queda ben situado no seu feudo, e o que é máis importante, o especial carácter que a UCD como partido presenta no noso país (precisamente a súa esquia entidade) queda clarexado.

A CORUÑA E O UCD-2

Meilán Gil. Foto BLANCO

Pujalte. Foto ABAD-EAF.

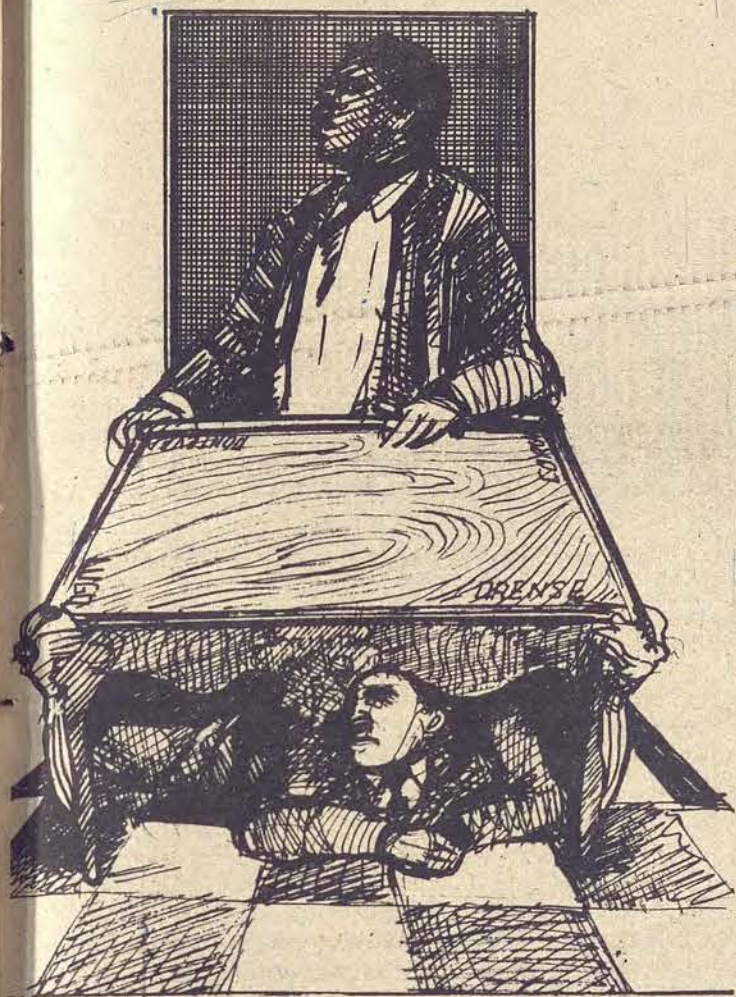

Ilustración: CID VALCARCEL

Sancho Rof. Foto EUROPA PRESS

PONTEVEDRA, C-2

Rivas Fontán. Foto XURXO FERNANDEZ

González Seara. Foto BLANCO

Víctor Moro. Foto BLANCO

No espectro político da UCD en Pontevedra hai que salientar a figura dun persoeiro que, a pesar de manterse na sombra política e estar aparentemente aillado, está presente en todos os medios "tradiconais" e é a única persoa, que a nivel particular, xa que non desempeña cargo algun, figura como invitado, pola Capitania da VIII Región Militar, nos actos da xura de bandeira en Figueirido. E o eterno cacique, dono de vidas e facendas -aínda que como negocio só se lle coñece unha farmácia-, Antonio Puig Gaité. Este, xunto con "Pim" Malvar, que forma parte do equipo Pío Cabanillas-Puig-Crespo Alfaya, controladores da provincia en tempos non moi lonxanos, foron os auténticos precursores da UCD na provincia de Pontevedra.

Nembargantes, o home forte da UCD en Pontevedra está personificado na figura de Sancho Rof. Este persoeiro, ex-subsecretario do Interior e Diputado na primeira lexislatura, xurdiu solpresivamente de Madrid e foi ben recibido por homes que daquela estaban tamén na sombra política, como o médico Fontoira Surís. Vencedor de Víctor Moro e da alternativa "galeguista" que representaba, puxo por diante a outro "de cuna" nas derradeiras eleccións a dipudatos: o ourensán González Seara, que en Ourense topaba de frente a Pío Cabanillas e a Franqueira.

Porén, Víctor Moro tamén ía sufrir o "abandono" de outro dos seus, o xornalista "progre", "deica o cambio, Gerardo González Martín, para converterse no relacións públicas da UCD nas sucesivas eleccións. Hoxenda é delegado de Cultura e secretario provincial da UCD.

O EQUIPO MUNICIPAL DA UCD

De cara ás municipais, a UCD encargouse ben de estruturar unha boa lista de candidatos. Xosé Rivas Fontán, alcalde. Perdeu con Víctor Moro e a sua alcaldía interpretouse como unha compensación aos servizos prestados como secretario da Xunta. Iniciouse politicamente facendo a "revolución" no falanxista Servicio Español del Magisterio xunto con outro persoeiro, hoxe, nembargantes, nemigos, Juan Figueiroa, tamén mestre e peón de confianza de Sancho Rof, que o ten con el en despacho contigo e como liberado. Ademais de pertencer á típica familia de caciques de Xeve, ostentou a delegación de "Seguros Vizcaya".

Unha das máis solpresivas carreiras, no que en acadar a cargos se refire, ten como protagonista a Antonio Biempica, ourensán. Pasou de conserxe a director da Caixa Rural. A pesar de importancia que logrou na primeira executiva da UCD, con Fontoira, agora amósase como unha reserva da liña máis centralista.

Outro Diputado, xunto con Cifuentes, e primo doutro peón do Puig, Manolo Paz Sánchez, agora na UCD e "pasado do sindicato vertical ao Goberno Civil, Eladio Portela presume de grande empresario, xa que herdou dos seus pais "Artes Gráfica Portela". Aurélio Cortizo, sen antecedentes de político público, é dono dun comercio de recámbios e da gasoliñeira de Arcade.

Asimesmo, o alcalde levou consigo para o Axuntamento ao seu tío, Benito Rivas caciquiño tamén de Xeve, pequeno cons-trutor e millonario.

Todos estes persoeiros que, agás de Edelmiro Barreiro, director dunha asesoría técnica, e perito industrial, e Francisco Rilve, árbitro de balonmano, a sua "sabaduria" é o deporte, forman o equipo municipal da UCD de Pontevedra.

Doutra banda e dominando amplos sectores económicos hai que salientar ao dono dunha cooperativa de viños no Salnés, encaramado, asimesmo, na presidencia da Cámara Agraria Local e na actualidade senador, Daniel Casalderey. Neste mesmo espectro, José Garcia Garcia domina a zona agraria do norte. Dun goberno a outro nos tempos do franquismo e hoxe presente na vida provincial pontevedresa, David Pérez Puga (subdirector de Comercio Exterior), pai de moitos fillos, a misión é comer.....

A anterior Diputación deu lle a dirección da Ciudad Infantil "Príncipe Felipe" a Federico Cifuentes, inspector de EXB e que logo apareceu na UCD e disfrutou a tenencia da Diputación o actual vicepresidente e secretario da Xunta José L. Nogueira, pluriempleado do partido e cacique de Vilagarcía... Cienfuentes ven de ser un técnico cercado polos compañeiros na corporación municipal.

En Lalín UCD ten dous bandos, anque agora na asamblea local só estean homes do actual alcalde Xosé Cuiña, protexido de Sancho Rof. No outro bando está Campos, con cine, discoteca, cafeterías, gasoliñeiras e tentando montar unha fábrica de piensos. Está no bando de Víctor Moro.

A UCD de Pontevedra pele-xase pero non se mata.

G.C.

A NOVA LEI TUTELAR? A DELINCUENCIA E OUTRAS COUSAS...

COLECTIVO GALEGO DE PROMOCION DO MENOR

O feito é o seguinte: discutiríase a mediados de febreiro no Parlamento Español un proxecto de "Ley Tutelar de Menores". Unha "nova" lei axeitada aos ventos europeos que están a correr polo Estado. Como medida complementaria, tentase introducir na reforma do Código Penal unha disposición da meirande importancia: a redución da maioría de idade penal aos quince anos. Dúas accións que veñen respostar a mesmo eixo de pensamento legal represivo: nada novo, pero todo ben argallado e enmascarado nun verbalismo falso: "portector", e supostamente reformista.

MEDIDAS BEN PENSADAS

Como ben sabemos, as leis non son feitas por quen vai sufrilas. Son produtos á medida dunha clase e dos seus intereses. Neste caso cómprenos botar unha ollada ao pasado, á súa historia, aos protagonistas e aos obxectivos a conseguir da nova lexislación penal do menor.

Partimos da ditadura franquista. Daquela, o desenrolo da vida de clases e a conformación que a clase dominante deu ao Estado supuxo o nacemento no seo das clases populares dunha especial xenreira contra das chamadas Forzas do Orden Público. Xenreira e medo. Este medo popular non era froito casual do momento, senón unha necesidade para o sistema, unha condición para a mantenza de calquera ditadura.

Chegada a reforma Suárez e as seguintes formalidades democráticas, compria trocar de contido a imaxe das institucións estatais. Non o cerne, que seguía respondendo aos dictames do capital monopolista, pero si a casca das institucións. Unha destas, quizáis a máis efectiva, é a das Forzas do Orden. Tal manobra tiña certas dificultades. ¿Cómo converter as Forzas do Medo en Forzas da Confianza Xeral, en Forzas-Protectoras-do-Pobo, Forzas de reclama, de arelada presenza na rúa?

A resposta do Sistema foi a busca dun nemigo público común, a creación da súa imaxe popular de Nemigo, e a súa represión exemplar.

Non houbo problema para o atopar: xa estaba aí, había tempo, o delincuente mozo, o froito perfecto do amoreamento suburbano, estimulado e programado pola publicidade consumista, rebelde analfabeto e inconsciente, e non dando rendemento político como para ser defendido polos partidos electorais da oposición.

A popularización e venda de imaxe foi artellada por determinada "prensa independente" e outra non tanto pero que tanto ten. O apoio foi servil e, se cadra, foi dobre a súa funcionalidade: espallar a idea da encarnación do Mal nos ladróns de coches e navaleiros, e incrementar dun xeito efectivo a autovaloración do delincuente como tal, afirmándolle na súa conducta, agora xa como héroe "currojimenista". O caso de "El Jaro" foi revelador.

Por fin, o terceiro paso nada mellor dotado para levalo adiante que as propias Forzas do Orden. E así foi. Porén, toparon con un pequeno atranco, refrexado na amarga queixa: "ven ocorrendo que o detido entra por unha porta e sale pola outra", que é tanto como dicir que a policía cumpre, pero o xuez, e aínda máis, a lexislación falla. Imposíbel levar adiante nestas condicións unha política de control do cidadano.

Tres anos abundan para axeitar o terreo. Agora é o momento: creada a necesaria conciencia popular, levada a cabo unha determinada práctica policial, creada tamén a necesidade dunha lei máis "flexible",... xa poden ser discutidos os novos plantexamentos penais.

E misión cumprida. As Forzas-da-Seguridade-Ciudadana son reclamadas aquí e acolá polas propias asociacións de veciños que estiveron a sufrir os seus efectos non hai tanto.

CASTIGAR A VICTIMA: VELLO TRUCO

¿Quen é o delincuente?

As explicacións á medida dos intereses da burguesía teñen en presentable como fenómeno individual. A delincuen-

cia é, segundo semellante explicación, unha enfermidade máis que pode afectar ao individuo aillado. Chégase a conseguir unha ben axeitada foto-robot do individuo delincuente: feo, asimétrico, con dentes de serra, taras físicas, impulsividade instintiva, baixa intelixencia, vicioso, noxento, incorrexible nugalán e moitas, moitas veces sifilítico.

Téntase, unha vez mais, desvincellar os feitos das súas condicionantes socioeconómicas e ambientais, urxidos pola necesidade ideolóxica de acouchar as contradicións do sistema.

Pero a delincuencia non atopa explicación por este viello. O delincuente non é básicamente un individuo inadaptado, un enfermo aillado, nen tan siquera moito menos un perverso moral, unha ovella moura. O delincuente xurde dunha clase concreta, é froito das contradicións dun modo de produción existente, da monstruosidade urbana, do estímulo consumista nunca satisfeito e da necesidade dunha reserva de paro. O delincuente é un rebelde egoísta. Revírase contra do sistema e ceiba catro pedradas ao primeiro que atopa. Un rebelde sen conciencia solidaria, pero cunha imparábel potencialidade revolucionaria.

Pois con este delincuente que non xurde da nada senon dunhas condicións de existencia clasistas, os gobernantes de turno teñen dúas posibilidades: ou ben acouchar as súas vergonzas, botar terra por riba e manter as apariencias dun Orden Perfecto, ou ben pola contra utilizar o fenómeno para incrementar a represión e Control solapados. Este segundo camiño pása polo castigo exemplar da vítima, froito das condicións de vida que lle están a impoñer os seus verdugos.

E doado caer na trampa para o propio proletariado que, por mor de conciencia acrítica do delincuente, está a sufrir maioritariamente na súa propia carne as accións rebeldes daquel.

A REDUCCION DA MAIORIA DE EDADE PENAL

A medida reductora de que falabamos ao principio queda ben en coiros perante do mais pequeno exame crítico.

Pero hai máis. Non é somentes a operación política de fondo. Son tamén as súas incoerencias e os seus efectos prácticos.

Reducir a maioría de idade penal aos quince anos supón ignorar o feito de que o adolescente é unha persoa en desenvolvemento, con dereito a cambiar, a medrar ceibe de todo etiquetaxe prematuro.

¿Qué plantexamento xurídico é este que consinte que os menores para o traballo e moito máis para decidiren politicamente deixen de selo, emigas fora, para iren á cadea?

E a cousa vai máis aló. Dende unha perspectiva psicolóxica, tan ben usada a tempo e destempe por aqueles ideólogos, os efectos van ser destrutivos para o individuo en desenvolvemento: o aprendizaxe nas comisarías e cadeas do papel de encobridor ou chivato, co que conleva de chantaxe, coaccións morais e físicas; o deterioro afectivo e sexual nun ambiente presidido pola tortura e violación mutua; o deterioro da autoestima que leva a tentos de suicidio; e o que se queira engadir de casos por todos coñecidos da vida entre rellas.

O PROXECTO DE "LEY TUTELAR DE MENORES"

O actual proxecto do partido do goberno haino que ler cun ollo posto no tento reductor da maioría de idade penal. Doutra maneira costa entender a pretensión real de semellante fraga de verbalismo proteccionista e, incluso, supostamente preventivo. Ollemos a inxenuidade (?) que supón querer atallar xurídicamente cunha lei de segunda categoría un asunto que afunde as súas raíces na estrutura socio-económica.

Veñense reproducir as inoperatividades da vella lei. Eo si, moito se coída trocar a nomenclatura perpetuando o sistema piramidal: en troques de "Consejo Superior de Menores", "Consejo Tutelar"; e as "Juntas Provinciales" veñen a

ser "Delegaciones Provinciales". E, atención, os tribunais tutelares serán maxistraturas ordinarias por mor da inconstitucionalidade (Art. 117, 6 da Constitución) das maxistraturas especiais. Chégase así ao seguinte: o menor é inimputable, e xa que non hai maxistratura especial, a conclusión sería a imposibilidade do seu procesamento legal xudicial. Pero nun interesante malabarismo xurídico creanse as "maxistraturas tutelares" con poderes para mandar ao menor a cadeas especiais, que por suposto non son así chamadas (Art. 48; Art. 67).

Salientemos o tentodetector que contén (Art. 65). Unha tentativa sen incidencia pois o que se había de controlar non eran catro "casos gordos" nen vintecinco, senon as condicións de existencia real dunha clase. Así, eses casos significativos van ser zampados polo sistema para se xustificar, na mentras que o desorden establecido xenera miles de casos máis.

E da impresión que produce a súa lectura xurde unha pregunta: ¿Trátase de protexer ao menor, ou se cadra máis ben de nos protexer contra do menor? Pois se do primeiro se trata, no caso de conflito entre un ambiente e o pequeno "desadaptado" habería que loitar contra do ambiente, non protexer o menor aillándolo. Da declaración de inimputabilidade pásase a pechar o cativo nun centro "de seguridade".

Para rematar, hemos de dicir que a delincuencia non é defendíbel. Certamente non o é.

Pero a súa erradicación é moi problemática neste modelo de sociedade. E o seu tratamento tamén. Trátase dun caso no que coinciden protagonista e vítima. E deste xeito son condenabéis os tentos simplistas de combatila.

Non se debe desvincellar o trato que se lle dea dunha loita por transformar as súas causas, o que supón non desvincellalo da loita pola transformación das estruturas económicas e políticas vixentes.

O que dende logo non é defendíbel xamais é unha práctica legal proteccionista de palabra, pero que na práctica chega a manipular o feito batendo nos efectos en percura do aplauso electoral, cando son os seus voceiros os mesmos que están a defender con paixón o modelo de sociedade competitiva e consumista, naí lexítima do fenómeno delinquente.

ESPAÑA

SIGUE O PULSO
CC.OO.-UGT

Ao enfrentamento pola hegemonía sindical que está tendo lugar entre CC.OO e UGT, contando esta última central co apoio explícito da gran patronal, podía-se buscar unha chea de explicacións de feito hai como polo menos unha por cada unha das partes implicadas. Mentres que para Comisións todo consiste en axustar as contas a patronal por non tela en conta para a firma dos convenios colectivos, para a UGT o problema de non contar con Comisión foi o feito de que estas utilicen a "coacción e a violencia"...

Este aire un chisco cómico non procede, por suposto, de que a situación laboral seña cousa de risa; débese a que por aí anda tamén a patronal xogando moi ben as bazas nesta partida. Así, hai quen di que non escolleu a UGT para firmar o Acordo-Marco porque os seus puntos de vista se asemellen máis aos desta central, senón porque ao ter menor implantación (e polo tanto ser máis doado o seu sometemento) chegar a un acordo con ela e potenciala significaría introducir un elemento de división e desconcerto considerabel dentro da clase traballadora cara a negociación dos convenios colectivos deste ano.

OFENSIVA DE COMISIONS
OBREIRAS

Deste xeito, vense observando dende a firma do Acordo-Marco interfederal, por parte da patronal CEOE e máis da central socialista UGT unha forte contestación aos convenios colectivos firmados dentro do estipulado nel, por parte de Comisións Obreiras, que para a presente semana ten plantexadas varias accións neste senso.

Dentro do que se podería chamar "Semana Quente" no eido laboral, a central comunista con-

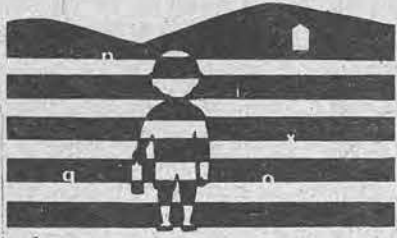
voca folgas en todo o Estado, sendo de destacar a dos días doce e trece no sector químico en contra do convenio firmado pola UGT e a patronal e que afecta a douscentos oitenta mil traballadores, en cuxas negociacións non se contou por primeira vez dende hai moitos anos con esta central e a convocado no sector dos grandes almacenes que ten previsto comezar o día trece. Aínda que son dabondo os conflitos previstos para a próxima semana, destacan, ademais dos devanditos, as folgas convocadas en sectores tan importantes como a construción e o metal, que escomenzaran o próximo catorce, de dous días de duración en algunhas provincias entre elas Barcelona e Madrid e que presumiblemente será unha das manifestacións máis claras da especie de pulso sindical ao que nos referimos. E disposición de Comisións Obreiras obliigar a patronal a contar con ela para as negociacións, propósito este confirmado polos seus dirixentes en roda de prensa celebrada recentemente.

X.LOIS G.LABANDEIRA

PRONTO A SAIR

Revista Galega de Sócio-pedagogía

Editada por "PROMOCIONS CULTURALS GALEGAS S.A." sob o patrocinio da "ASOCIACION SOCIO-PEDAGOGICA GALEGA"

SUBSCREBASE DESDE XAI

Ingrese o importe da suscripción anual de 1.200 pesetas na conta 01-500.000-5 do Banco de Vizcaya, Sucursal da Avenida de Buenos Aires en Ourense, por xiro postal, transferencia bancaria, ou talón, indicando seu nome, apelido e domicilio.

EUSKADI

"ESTAMOS SOBRE UN
BARRIL DE POLVORA"

XURXO FERNANDEZ

ANTON OLEA

Como era de esperar, a dinámica electoral, sumida en frecuentes escaes de violencia, trouxo consigo a división dos partidos en dous bloques; por unha parte, o chamado "Frente para la Defensa de la Democracia", integrado polo PNV, PSOE, PCE e ESEI, e por outro Euzkadiko Ezquerria e HB.

UCD resultou marxinaada a hora da constitución do mencionado frente, e Carlos Garaicotxea, cun aspecto máis cansado que nunca, decía algo que denota a inxenuidade do partido maioritario: "Estamos sobre un barril de pólvora".

SOPRENDENTE REACION DO
MKE

Xunguínndonos a dinámica da violencia hai que facer constar a enérxica reacción do Movemento Comunista de Euzkadi diante do ametrallamento dun Comandante do exército a quen calificou de "militar de esquerdas, defensor da causa da clase traballadora e do pobo basco". De xeito semellante espresábanse tamén

os traballadores do centro donde traballaba a citada persoa. A estas alturas, perdida bastante a capacidade de sorpresa, hai que ollar esta denuncia como algo inusual astra o momento. E a primeira vez que un grupo de esquerda basco, nalgunhas accións coincidentes con HB ademais, saí en defensa dun militar do Exército Español.

FRENTE PARA A DEFENSA
DA DEMOCRACIA

Poló que se refire ao Frente para a Defensa da Democracia convén apuntar que aínda non levou a termo ningún tipo de acción concreta; é máis, non é previsíbel que nos próximos días o faga, tendo en conta que se trata dun grupo de composición un tanto heteroxénea. Pola súa banda, Euzkadiko Ezquerria negouse a participar na iniciativa baseándose no argumento de que no programa de traballo faltan puntos como a incorporación de Nafarroa a Euzkadi, a represión (que a coalición achaca a un plan premeditado do Goberno) e a amnistía.

HB nen siquiera tomou en conta a proposición.

Carlos Garaicotxea pintou a situación con trazos grises. "Os que están pola violencia fanno por a súa incredibilidade na vía política, e probablemente, o panorama non sea moi alentador para desengañalos". A par, nunha roda de prensa atacou co calificativo de "desvergonzado" ao Goberno, pola aplicación restritiva do estatuto no que se refire a policía autónoma e a autonomía universitária. De novo, o afán do PNV por deixar claro que se o estatuto non gusta é culpa exclusiva do Poder Central.

A UCD basca, nembargantes, saíu ao paso acusando a estes últimos de sementar o descontento.

De todas as maneiras o que quedou claro é que ninguén está disposto a votarlle unha man a UCD para as próximas eleccións. O relegamento no seo do Frente para a Defensa da Democracia non deixa de ser un duro golpe.

DETENCIONS EN EUSKADI
NORTE

Tivo tamén gran repercusión, o apresamento en Euzkadi Norte dunha das cabezas de ETA Militar, Txomin Iturbin, xunte con outras dúas persoas, unha delas candidato de HB por Gipuzkoa, en circunstancias non moi craras. Anque fai varios días se especulaba con que o etarra fora entregado as autoridades españolas, no momento de escribir estas liñas, tal cousa descartábase xa case totalmente, xa que a razón dada pola policía francesa de que no vehículo apresado había varias pistolas, perde forza tendo en conta que o automóbil non pertence a ningunha das tres persoas.

Mentres, o debate en HB sobre a participación nas tarefas do Parlamento Basco cobra auge. A vez que a asemblea provincial de Araba se pronunciaba polo abandono dos postos obtidos, un destacado dirixente da coalición en Nafarroa, defendía publicamente a postura contraria. En suma, as espadas seguen en alto, considerando sobre todo que os militantes alaveses conforman unha pequena minoría no seo da Asemblea Nacional de HB.

A NOSA TERRA

yute
Confeccions
Xesús Abad Eiriz
Ruanova, 43 - Tlf. 211214
LUGO

non lle é
Conta...

**RESTAURANTE
VERACRUZ**

ESPECIALIDADE EN MARISCOS
DA RIA, COCINA GALEGA E OS
MILLORES VIÑOS DO PAIS...
(E ESTO DOS VIÑOS SI QUE
NON E CONTO...)

c/Julio Rodríguez Soto, 24
Teléfono 271251
CARBALLIÑO

A "DOCTRINA CARTER" NO PERSICO

J.J. NAVARRO
LLATZER MOIX

A situación no Afganistán xunto á latente crise iraní xenerou un clima de guerra desconocido no mundo dende os tempos máis duros da "guerra fría" nos anos 50 e principios dos 60. Máis grave aínda esta vez, os estratexas

dos USA e tamén da URSS consideran a posibilidade de guerra total nos próximos anos e o despliegue militar comenza xa a ser palpabel na zona máis sensitiva do mundo: o Golfo Pérsico e os seus países arredor. Os EE.UU. están a facer un gran esforzo para redespregar as súas forzas armadas arredor das zonas petrolíferas.

No seu recente mensaxe encol do estado da Unión, Jimmy Carter formulou unha advertencia que nos vindiños anos pode ser o desencadenante desa posíbel guerra: "os EE.UU. considerarán calquera intento de ocupar pola forza un Estado da rexión do golfo Pérsico como unha ameaza aos seus intereses vitais, e responderán a ela con todos os seus medios, mesmo coa aplicación da forza militar".

Estas palabras, que xa comenzan a seren coñecidas como a "doctrina Carter", teñen unha tradución completa no novo despliegue planetario das Forzas Armadas americanas, que o mesmo que fixeron nos anos da "guerra fría", comenzan a afogar a "zona ameazada" cun cordón de bases aéreas e navais que faciliten a súa utilización rápida en momentos de crise.

Así, á presenza do exército soviético no Afganistán, os americanos ocupada pola Marina norteamericana.

canos respontan negociando con Oman e Kenia para a instalación de bases no Sultanato -case seguro na illa de Masirah, situada na boca do Golfo Pérsico- e no porto keniano de Mombasa, onde os británicos xa teñen unha base naval.

Doutra banda, a flota norteamericana no Índico, moi reducida hai uns anos, ten agora máis de 25 barcos de guerra maiores -tres deles porta-avións- que navegan diante da boca do golfo Pérsico. Como base de retaguarda na zona, os EE.UU. utilizan a illa Diego García, antiga posesión inglesa no centro do océano. Esta illa, que era utilizada polos británicos como estación de comunicación para a súa aviación, ven de ser convertida agora nun auténtico porta-avións fixo que acolle a toda a panoplia aérea norteamericana, dende os xigantescos transportes de tropas C-5 astra os superbombardeiros B-52. Amáis, é un gran depósito de armas no que se cre que se lamaceñan tamén inxenios nucleares.

Outro ponto de apoio norteamericano no Oriente Medio é Somalía, que era un país aliado da Unión Soviética astra que Moscú decidiu apoiar a Etiopía no combate polo deserto de Ogaden. A base aéreo-naval que os soviéticos tiñan no porto somalí de Berbera, cun depósito de proxectís e submarinos atómicos, está

GUATEMALA, SOMENTE ESPERANZA

¿Qué vai acontecer agora en Guatemala? Nos primeiros días despois da masacre da embaixada en Guatemala parecía que o malestar se fora xeneralizando en todo o país, pero despois outros acontecementos mundiais relegaron a represión guatemalteca a un segundo plano. Guatemala non é Nicaragua e con toda seguridade os movementos guerrilleiros e de oposición non conseguiron aínda a madurez e a organización necesarias para facerlle frente ao exército e ás policías paralelas nunha guerra civil aberta.

Non semella tampouco que os EE.UU. lle teñan unha solución de recambio á dictadura de Romeo Lucas García nen que esteñan dispostos a permitir un triunfo progresista. Neste senso, a falla de noticias sobor de Guatemala, despois da masacre da embaixada española, é dabondo significativa. De certo non chegaría a suceder o mesmo se fora a embaixada dos USA.

ESCOLA POLICIAL NO CANAL

Cunha economía esencialmente agrícola, centrada na produción de cereais e de algodón, Guatemala é un dos feudos centroamericanos das grandes compañías yankees, como a United Fruit e a United Brand. Os executivos desas compañías xogan por si mesmos, ou a través de homes de palla nativos, un importante papel na escala de poder do país.

Ese poder é complementado pola acción de control do embaixador norteamericano, verdadeiro virrei dos EE.UU. en Guatemala, e por toda unha chea de conselleiros que teledirixen a policía e a burocracia guatemalteca.

Doutra banda, a maior parte dos cadros do exército e da policía de Guatemala están formados en EE.UU. ou entrenados nas escolas especiais da represión que os yankees teñen na zona do Canal de Panamá. Destas escolas, chamadas Shothern Command saeu a élite militar policiaca que manteñen no poder a case todas as ditaduras latinoamericanas, dende Guatemala astra Chile, dende El Ecuador astra Paraguai.

Os movementos de oposición en Guatemala, principalmente o chamado "Ejército Guerrille-

ro de los Pobres", ao que pertencían os ocupantes da embaixada española, están sometidos a unha represión e persecución implacabeis, dignas da Edade Media. Normalmente as torturas, asesiñamentos e saqueos teñen lugar nas zonas labregas do país e non saltan á actualidade mundial. Os ocupantes da embaixada española querían chamar a atención sobre a súa loita e contra a brutalidade da dictadura de Romeo Lucas García. E a ocupación fixo que o seu obxectivo se chegara a cumprir, aínda a costa das súas vidas.

Ilustración FIZ VALCARCEL

O PROBLEMA AFGANO COMO PRETEXTO (I)

A intervención do Exército Roxo en Afganistán está sendo utilizada de forma moi clara para poñer en perigo os esforzos de coexistencia pacífica e distensión entre países con sistemas político-económicos diferentes.

¿Mais cal é o problema afgano? Sabido é que asegún as fontes de información que se manexen os feitos serán uns ou outros. Asegún as Axencias Informativas do imperialismo (UPI, AP, AFP, EFE, etc...) xunto coa Axencia Nova China tratase da invasión do Afganistán pola URSS, que tentaría con esta acción acadar unha saída ao Índico, tomar os pozos petrolíferos do Irán, e como fin último dominar directamente todo o Oriente Medio, política que viría reafirmar o que USA e China chaman "expansionismo soviético".

Asegún a URSS tratase da axuda a un país que tentaría defenderse dunha agresión exterior financiada por USA, China e Pakistán (baluarte occidental na zona), e cuxo apoio interno estaría limitado a certas capas feudais, privilexiadas antes da Revolución do 78, e algún sector tribal e relixioso moi localizado e pouco importante. En base a un tratado de amizade e cooperación a URSS, por desexo de sectores progresistas do Goberno de Afganistán, enviou tropas militares ao interior do país para facer frente a esta agresión e ao presidente do país H. Amin.

A partir do momento da intervención soviética a propaganda occidental desencadea unha ofensiva sen precedentes dende a "guerra fría", pola que se fan aparecer soldados soviéticos en todas partes (movementos de tropas soviéticas en Yugoslavia, Noruega, Irán son denunciados polo Departamento de Estado e desmentidos posteriormente pola URSS en termos duros).

EE.UU. ofrecece a defender ao Irán, firma tratados de amizade e cooperación incluíndo axuda militar con Pakistán e Turquía, en via delegacións a Oman, Somalia, Kenia, etc. para establecer neses países bases militares estabais.

Aparte desto os xefes supremos de USA James Carter e Harold Brown realizan consultas co resto dos Estados occidentais industrializados R.F.A., Francia, Italia, Xapón, Gran Bretaña, etc. Mesmo A. Scarez fai unha viaxe relámpago a USA declarando o seu alineamento de decidido. Finalmente H. Brown firma en Pekín un tratado de axuda económica con China comunicando a súa total identidade de puntos de vista en materia de política internacional.

E importante destacar o papel de Gran Bretaña que por meio de lord Carrington fixo unha serie de viaxes para explicar a postura occidental a viarios países, algúns deles ex-colonias británicas como India, Kenia, etc.

Parece claro que esta resposta non ten como fin "defender o dereito inalienable dos pobos a decidir por si mesmos"; como agora pregoan. Os pobos de Latinoamérica Chile, Nicaragua, Guatemala, Cuba, etc. de África, Europa e Asia coñecen as prácticas seguidas por USA e as outras potencias.

Non é equi onde hai que buscar as causas deste alboroto interesado e malintencionado. As causas están en:

a) situación de crise económica moi grave. O modelo de desenvolvemento económico capitalista mundial, que parecía a salvo de todo desequilibrio dende a II Guerra Mundial, tocou a fondo, está atascado, e o máis grave é que parece non albiscarse solución, polo menos cos métodos de política económica astra o de agora coñecidos. Consecuencia desto é o intento do capitalismo central de descargar eses problemas presionando sobor das riquezas e recursos dos países subdesenvolvidos, incidindo moi directamente no nivel de vida deses países, agudizando a fame e a miseria e mesmo entrando en contradición con certas capas astra agora favorecidas.

b) En concordancia co anteriores as loitas populares contra os intereses imperialistas van medrando progresivamente. Os reveses e situacións perigosas para os monopolios multiplicanse. Afganistán, Irán, Nicaragua, O Salvador son algúns exemplos de actualidade.

ENTRE COPAS A NOVA DIRECTIVA DO CELTA

Hai anos, sa ben anos, o Celta era o equipo catalizador das arelas deportivas dos galegos. Despois veu a etapa de "Cerveza El Aguila, sempre igual", e anque moita xente de toda Galicia seguía sendo afeizoada ao Celta, non facían máis ca salaiar por aqueles anos de Pedrito, Muñoz, Panizo... Co despunte do Pontevedra, moitos dos galegos identificáronse co ihai que roeloi!, mentras o Celta quedaba un pouco no olvido da Segunda. Pero foron poucos anos, a suba á Primeira volveulle as esperanzas aos afeizoados galegos, arelaban ter un equipo entre os millores do Estado e esperaban que fora o Celta, o Celta de antes, xa que o Deportivo seguía de "ascensor"; "sube e baixa".

Pero non deu sido. Despois de algunhas meritórias campañas volveu agora á mediocridade da Segunda, propiciado por unha mala xestión económica e podiamos decir, tamén, deportiva.

O RC Celta de Vigo vai ter para dentro de pouco unha nova Xunta Directiva. O Sr. Rodrigo Arbones, que lle seguiu no cargo ao seu irmán, ante a marcha do club, tanto económica como deportiva, e despois de varias negociacións co "Grupo Ramilo", presentou por fin a dimisión.

A xente do "Grupo Ramilo", así se chaman os impulsores dun

ha nova directiva, tiveron que facerse cargo das débedas e relevar de todos os compromisos bancarios aos irmáns Arbones, senón non había dimisión.

Atras quedaron os días en que "vimos ao club para salvalo por o gran amor que lle profesamos e il e a Vigo". Como se ve, palabras son palabras e cartos son cartos, ningún directivo regala nada.

O OPUS NO CELTA

Agora, se reciben a aprobación da Xunta Extraordinaria de socios, farase cargo da presidencia o Sr. Elías Alonso Riego. Pero quen vai marcar as directrices desta nova xunta vai ser, sen dúbida, o Sr. Ramilo, impulsor e aglutinante dos compoñentes do grupo que aspira a marcar unhas novas directrices no R.C. Celta.

O Sr. Ramilo é amplamente coñecido en Vigo, os seus negocios esparéxense pola cidade, amais de ocupar a alcaldía algúns anos. A xente di que é un dos homes fortes dentro do Opus de Galicia.

A tarefa do "Grupo Ramilo" non vai ser pequena. Un endebackamento de máis de cento dazasete millóns de pesetas, e a má marcha deportiva do club, amén doutros problemas, como o caso Fenou, agardan para que tomen posesión, se os socios así o acordan

(que van facer se non teñen outra saída).

Segundo o Sr. Alonso Riego a tarefa máis importante será dar saneado a economía do club. "Hai algo fundamental como, por exemplo, ir o antes que se poida de cara á adquisición duns terreos para campos de fútbol e acabar coa vergoñenta penuria, ao ter de andar mendigando onde poder entrenar con normalidade". A nova xunta directiva di que non quer aumentar as cuotas dos socios e que para conseguir sanear a economía van reducir "gastos supérfluos e innecesarios".

As manifestacións sempre son boas, veremos as realidades. Todos din vir guiados polo mesmo, pero algunhas veces os feitos amosan o contrario.

O Celta, se quere chegar a ser un club cun total carácter galego non lle queda outro remedio, por diversas cuestións que levan sempre á económica, que faceren a súa programación ollando cara a canteira galega.

A nova directiva logo vai ter ocasión de amosar o seu galeguismo. Esperamos que non defrauden a moita xente que confía que dunha vez tomen o camiño galego. De non ser así, o equipo ía pagar as consecuencias, coma sempre.

ALFONSO EYRE

RALLIE INTERNACIONAL "JAMES"

O ano 1980 escomenzou a súa temporada automobilista en Galicia, cun rallie Internacional, ente o norte de Portugal, e o sur de Galicia. Esta proba feita xa, a finais da semana pasada, contou con un bo número de pilotos galegos e portugueses; sendo aproximadamente unhas 70 máquinas as que tomaron a saída.

O rallie escomenzaría en Portugal, e despois de facer ali varios tramos cronometrados, atravesarían pola ponte internacional de Tui, para por as cercanías recorrer unha vez máis as populares probas de S. Antoniño, Cheno e S. Colmado. Das casi 70 máquinas que tomaron a saída en Portugal, pouco máis de 30 chegarían a cruzar a fronteira do Miño. De entre elas os poucos pilotos galegos que chegaron, e que máis tarde acabarían o rallie, foron, Albino-Marquez (Simca Rallie), Chano-Meilano, tamén cun coche igual. Lois Vilarchan-Xoán Otero (Seat 2000), Dámaso-García (Citroën GS), e Delgado-Toro con Simca. Estes pilotos, aínda

que nas tres probas corridas en Galicia rexistraron, uns tempos bastante bos, nos tramos cronometrados de Portugal, acusaron un total descoñecemento das maiorías das probas.

A gran promesa actual do automobilismo galego, o Vigués Toni Diaz, debido a unha serie de incidentes mecánicos, non puido aspirar máis que a un noveno posto na serral. O único que salvou a situación foi o Vigués Rafael Cid, do equipo Team Diabolique, que os mandos dun Ford Escort, alcanzou o terceiro posto na clasificación final. O segundo foi para o portugués "Mequepé" con Opel, e o merecido vencedor sería tamen portugués: Mario-Silva con un Ford Escort.

E de mencionar tamén aquí, que o piloto galego que máis sombra podía facer neste rallie, o veterano Xoán Carlos Gonzalez "Culebra", non puido alinear o seu coche por problemas surxidos a última hora; tal vez de estar este piloto no rallie cicais a Mario Silva se lle puxeran as cousas máis difíceis; ¿quen sabe?.

meigallo

GABINETE PSIQUIÁTRICO
Dr. XOSE CAAMAÑO
Dr. EMILIO GONZALEZ
c/. Entremurallas, 5-1.º
SANTIAGO

NOVO NUMERO
TELEFONO 58 89 10

COMPRO

- * LIBROS
- * REVISTAS
- * PERIODICOS E FOLLETOS ANTIGUOS

COMPRO

- * BIBLIOTECAS PARTICULARES COMPLETAS
-
- * PREFERENTEMENTE LIBROS ANTIGUOS

Interesados escribir a: JOSE LUIS
Apartado de Correos, 186 - ORENSE

ΥΓΙΕΙΑ ΚΑΙ ΠΑΝΑΚΕΙΑ

ANXO RODRIGUEZ

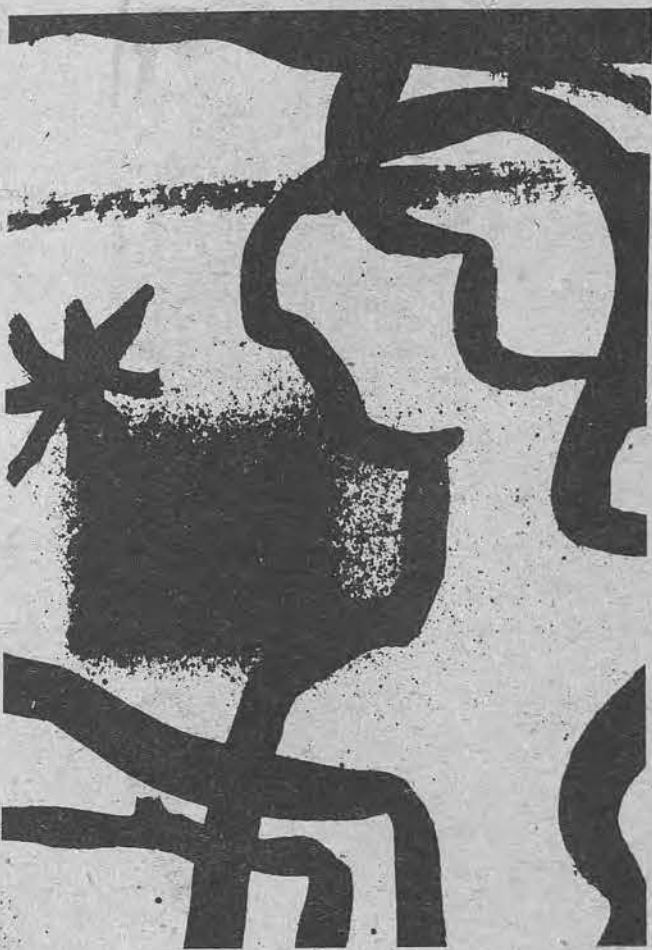
A TESE EPIDEMIOLOXICA

Ilustración: XULIO MASIDE

En base a epistemoloxía materialista a Epidemioloxía e unha actividade científica con relacións de dependencia estrutural, ou de constitución, como di Althusser no caso das ciencias da natureza (demografía, bioloxía, medicina, etc.).

O enunciar a Epidemioloxía como tese althusseriana, na que se formulan dúas proposicións básicas, primeira: produción de coñecemento analítico, segunda: establecemento das bases textificais da acción política, coidamos é unha actitude do maior interese práctico, maxime si se ten en conta o estado actual e grado de desenvolvemento desta "actividade sanitaria", nas áreas do estado español e concretamente na nosa nación. O análise situacional estado-sanidade lévanos irremisiblemente a conclusións inequívocas.

A tese epidemiolóxica despréndese da diferenciación da actividade médica que xa tempos analizada e fundamentalmente da necesidade do programa preventivo. De acordo con Logan (V.H.O. Public Health Paper) "os obxetivos da medicina preventiva, en todas as súas fases, non serán acadados se non se ten a información axeitada sobre a saúde e sobre o esquema da enfermidade en todos os seus aspectos, incluso os que nos son descoñecidos", pero sería moi incorrecto pensar e definir a epidemioloxía como área de estudo dos dos determinantes de incidencia e prevalencia, sen ter en conta as profundas implicacións que a mesma definición supón. Xa nos seus principios contémpanse aspectos moi trascendentais. Thackrah (1832) fala dos efectos dos traballos e profesións sobre a saúde e Chadwick (1842) que fixo o report sanitario sobre o estado sanitario da poboación traballadora da Gran Bretaña, discutía as influencias da ventilación, drenaxes, promiscuidade, baixos ingresos e dietas alimentarias probes; unha mostra máis para nos, da tese que estamos a plantexar.

A amplitude da epidemioloxía queda claramente proclamada, engadindo que é a base fundamental de todo traballo de dirección e planificación de programas e servizos de saúde.

Estase agora no ámeto do estado a implantar unha reforma sanitaria, na que se contempla o capítulo epidemiolóxico, e na que como sempre destaca a organización piramidal dende arriba. Dentro deste contexto hai un epílogo político: a epidemioloxía e unha das primeiras competencias sanitarias "traspasadas a Xunta", pero sen o mínimo recurso operativo, ¿non é acaso este outro signo máis de neo-colonización?, unha forma de explotar o presente en favor do futuro.

Para rematar este capítulo compre referirse a algunhas nocións de saúde dentro do contexto global que nos ocupa, porque maximamos que sómentes ao traveso destas puntualizacións será posible comprender certos aspectos sutís que se escapan os conceptos convencionais curación-prevención.

A saúde é unha propiedade obxectiva estrutural no proceso autodínámico complexo da vida, que asume os principios cuantitativos e cualitativos da dialéctica.

Decimos moita saúde, pouca saúde, boa saúde, mala saúde, saúde estable; saúde inestable e decimos haxa saúde, para significar a continuidade da vida útil. Non é correcto nembargantes falar de modelos de saúde con carácter xeneral, pero si de tipos operantes de saúde, porque de algún xeito o proceso complexo de interrelacións co medio produce ese tipo de resultados.

da terra asoballada

ANTE A ESCALADA FASCISTA

A organización estudiantil, ERGA, expon a súa denuncia ante a escalada fascista.

Sempre en tempos de crise económica, social e política, o fascismo atopa base social en clases medias constreñidas entre o combare obreiro e popular por unha banda e a política do gran capital por outra banda. A este factor únese a persistencia en certos sectores do reaccionarismo ideolóxico franquista.

Así pois a actual escalada fascista ten o seu orixen nesas precisas circunstancias pola oligarquía española. Ela é sin dúbida a responsable do asesinato de Yolanda Gonzalez, e de Jesus Zubizaray.

Polo demais á oligarquía española resultantelle útiles estes asesinatos para atemorizar as masas e desautorizar os movementos reivindicativos especialmente aqueles de carácter patriótico. É ela -quen provocou ca súa política os atentados- a que reprime os que desde a súa conciencia cívica erguen a súa voz contra a barbarie (como na concentración do pasado día 3 en Santiago). É por esta razón que esiximos a non imposición de multas os compañeiros detidos nos pasados días na nosa Nación.

¿QUE NOS QUEDA POR FACER?

Apreciados amigos de A NOSA TERRA:

Recibimos tódas as semanas o xornal, e asimesmo "LA VOZ DE GALICIA", e chégannos noticias moi confusas sobre a situación social e política no Estado Español.

Pero a que realmente colmou o vaso foi unha chea de represións e denuncias a mestres de Básica, de INB de F.P. por impartir o ensino en galego.

Nos denunciariamos a aqueles que en moitas zonas de Galicia, onde os nenos son galego-falantes e nada máis entrar na escola lles ensinan en castelán. E para isto asistennos non con razóns políticas e legais como é no outro caso, senón con razóns científicas e pedagóxicas, que por ende son razóns sociais. Tamén deberiamos sumarnos aos denunciados por facer o noso ensino en galego mentras estívemos en Galicia astra fai un ano.

Ademais de todo iso, e como exemplo práctico do que pode ser respecto a cultura e a propia identidade no que toca aos nativos temos este pequeno país, Suíza. Para os extranxeiros (emigrantes) é unha cousa aparte. Pero neste pequeno país coa súa organización escolar e política,

no tocante os nativos repito, manifesta un profundo respecto a cultura de todas as zonas do país.

O ensino realízase no idioma oficial do cantón, ben sea francés, alemán, italiano ou romanche.

Pero, é máis, nos primeiros anos de escola os nenos aprenden no dialecto da localidade, para máis tarde iniciar o idioma. Xa cando teñen doce e trece anos inician un segundo idioma e terceiro inclusive. Isto para nós, aínda que noutras cousas Suíza sea como é, é unha maneira de facer as cousas ben. (Sempre referíndome aos nativos).

E, ¿qué nos queda por facer? Defendeu a nosa cultura coma a defendeu o pobo ao longo de moitos séculos. A Xusticia non ven dada por unha lei ou un decreto-lei, como neste caso. A Xusticia ou é xusta ou non é xusticia. Neste caso non é xusta con un pobo, e non para aí a cousa, non é xusta con unha cultura. Isto é moi grave e demostra moi pouco dos partidos parlamentarios que apoien estas iniciativas.

Con un total apoio os mestres denunciados por facer algo coerente nunha situación incoerente (nun mundo ao revés como di a Sabeliña) despedímonos astra outra vez.

XOSÉ A. LOPEZ E M.X. REY
MESTRES NA SUÍZA

A ORTOGRAFÍA NO "PEDRÓN DE OURO"

Teño entendido que o Xurado que concedeu os últimos premios do Pedrón de Ouro (no que era presidente o meu Señor da Tembra, Don Avelino Abuín) rexeitou algun conto por non ir escrito na ortografía galega (?) empregada "oficialmente" astra o momento, e non pola calidade literaria menor do mesmo, como sería de esperar.

E coñecido que a crítica, sobre todo a literaria, é práctica ideolóxica e que nos "Concursos" se converte en ditadura, interesada, bastarda amiude, e prostituída quase sempre. Por iso son frecuentes as arbitrariedades "razoábeis" dos críticos membros dun Xurado, mais non coñecía este peculiar de sanzón ideolóxica, claramente punitiva: "Por escribir case portugués, rexeitado;

toma, para que aprendas". En cámbio, non se rexeita o modo de escritura "acastrada". De certo que vivimos nunha colónia de intelectuais colonizados.

Se algun membro dun Xurado é capaz de explicarme tal proceder, agradeceríallo.

A. GIL HERNANDEZ

POR FIN, TELEFONO EN SANTALLA

O pasado sábado día nove de Febreiro celebrouse a permanente ordinaria, na cal se acordou a instalación do teléfono público no lugar da Sahtalla do Moar, tal e como fora pedido en sucesivas ocasións e respetando en todo momento os trámites legais ao respecto.

Foi necesario que estiveran alá presentes na devandita sesión pública uns setenta labregos, veciños todos eles afectados por tal servizo público, entendendo estes que de non ser ubicado o teléfono para aquel lugar estaban dispostos a deixarse ouvir pola corporación.

Temos que sinalar que as irregularidades que se cometeron en todo este proceso foron oportunamente denunciadas, ao Axuntamento, e a opinión pública a través dos distintos medios

de comunicación; e pois a nosa postura a de que se respete sempre os intereses da maioría dos veciños en causas xustas como a que nos ocupou.

CONCELLAIS DO BLOQUE
NACIONAL-POPULAR GALEGO

FRADES

da arte e dos xeitos

Por FELIPE SENEN

OS MOIÑOS DE ACEITE EN GALICIA

Xa estamos afeitos a relacionar o aceite co Sul da Península, ca Bética, e indudablemente por algo é. O aceite da Bética xa era famoso en tempos de Plinio. Máis quizais o que ignoramos é que en Galicia, nas bisbaras quentes e defendidas do Sil e do Miño non só se dá a arbre das aceitunas senon que nun tempo abundaron os moiños de aceite.

Astra os tempos dos romanos empregouse para cocinar as grasas e a manteiga. Descoñecía-se a arbre e o proceso de elaboración do aceite. E a partir destes tempos, dunha época romano-goda, cando se escomenza a cultivar e a producir o aceite nas nosas terras. No 747 o nome xa aparece na toponimia: "Villa olivattello maiore et alio Olivero Ripa Sile" segun os documentos. Tamén

no 1066 ao sul do río Miño atopamos, como en Galicia, os topónimos de "olivaria" e "uluaria". Posteriormente, no 1190 o arcebispo Xelmirez obtén de Alfonso VII a donación dunha propiedade en Talavera, lonxe de Galicia, da que saca o aceite para alumarlle ao Apostol en tempos de inverno.

Desde o século XV e máis no XVIII as plantacións de oliveiras vanse dar coa meirande forza, para logo, ben axiña, decaír e seguir pervivindo en bisbaras de sustratos romanizados, vales defendidos e abrigados das xiadas, agarimados polo sol. En Galicia as terras máis apropiadas son as encostas ourensás de Lóbios, de Larouco, do Bolo, da Rúa, de Valdeorras e tamén nas terras do Límia. Portugués: Viana, Ponte da Lima... lugares, todos, nos que aínda quedan os restos das vellas construcións que lle daban vida a toda unha economía que

saía do aceite, tal como os moiños.

Despois do Nadal bareábanse as oliveiras e recollíanse as aceitunas que se deixaban algun tempo ao curtido para levarse logo á fardelada ou ao moiño. O primeiro é un sistema de obter aceite moi sinxelo e caseiro, o segundo e xa en plan industrial.

A fardelada consistía en amasar con pedras as aceitunas e metelas nun fardel para logo pisalas enriba do barcal ou banco axeitado, e ir sacando o aceite. Botábasele agua fervida, que logo despois, nunha ola separábase. Abríndolle á espita saía primeiro a agua por flotar o aceite.

O sistema do moiño de aceite, require todo un bon artello arquitectónico cheo de inxenio e curiosidade. Consta de unhas pedras colocadas horizontalmente e cunha canle cóncava, en cuxo centro se ergue o eixo sobre o que

se fai xirar unha o máis rodas, levadas por un mango movido xa por varios homes ou por unha potente besta. A roda vai esmagando as aceitunas e o aceite vai correndo polas canles de pedra e botando por unha espita na que se recolle con culleres de pau. Estas rodas poden ser de dous xeitos, segun sea a súa forma, xa cóncavas ou cilíndricas.

A masa das aceitunas que queda, lévase ao lagar, onde se mistura con agua fervendo, e ali séguense exprimindo astra aproveitar a última pinga de aceite. Cantaras de madeira ou de barro van recollendo o líquido, son esas grandes olas de barro que xa non quedan e que lle diron sona aos oleiros de Rubiana, Portomourisco, Gundivós, Lañoá... Centros alfareiros dos que somentes queda o nome... O mesmo que as ruínas duns moiños de aceite que souperon de cantares, contos e riquezas.

andando a terra

Por M. HORTAS VILANOVA

ALGUNHAS NOTICIAS DO MES DE FEBREIRO

Febreiro é un mes simpático. Cecáis sexa porque, pese a todo, é o máis curto de todo o ano. Os que cobran unha solada estanlle agradecidos xa que o fin de mes chega antes. No refraneiro popular, Febreiro ten unha morea de ditos pra tódolos gustos. Entre eles hai ún que dice que "come máis un día de sol de Febreiro que cantos cabalos ten o reino". Cando este home, xa metidiño en anos, era un neno ó escoitar o refrán que queda dito, maxinaba xa a nosa nación galega e ós seus cabalos. Na súa casa había dúas égoas e un burro. Unha égoa branca, que se chamaba "Cuca", moi rinchadora, e que era a que montaba escrusivamente o abó. A outra tiña unha cor case teixa, de gran alzada, respostaba por "Linda" e era a que cabalgaba meu pai. Sendo eu moi neno fixen dous viaxes con meu pai no arzón da "Linda": a Virís, no axuntamento de Begonte, onde os da casa de Hortas tiñan un rebaño de

carneiros postos e a Barcia, na parroquia de Benade, no axuntamento de Lugo, onde os Hortas cobraban un foro en centeo. E o burro, que mercaron na feira de Adai, pra ir ó muiño e que utilizaba miña nai pra ir ás feiras a Rábade e tamén pra ir a Vilanova por castañas. Teño ollado moitas veces como o Eliseo, un criado da casa, outo como ún piñeiro medrado, cortaba e macicaba o toxo verde prás égoas e pró burro debaixo do corredor, operación un pouco longa e delicada que tiña a súa cencia.

Cando matinaba en cantos cabalos podería ter o noso reino galego e canto comerían nun día, sentía mágoa por que na nosa casa non tiñamos ningún cabalo. Por eso non cansaba de contemplar o cabalo do médico don Pepe Penas ou do veterinario Regüela, que eran os máis fermosos da bisbarra. Algo así como dous autos despampanantes dos días de oxe, salvando as distancias e perdoando o xeito de sinalar.

Febreiro comenza cunha festa moi arraigada e moi popular en Galicia: o San Braís, que é

moi abogoso prás doenzas da gorxa. En poucos lugares quedan as romerías de inverno. En tódolos sitios as trasladaron prá vraí, que é cando veñen os emigrantes. Así morreron romerías, denantes moi celebradas, como o San Martiño, a Santa Lucía, San Antón Lacoieiro e o San Bráis. De todos xeitos hai lugares nos que, aínda que sexa esporadicamente, rexurden esporadicamente, rexurden estas romerías, afortunadamente. Tal é o caso do San Braís de Outeiro de Rei.

Este ano os da miña tribu nativa fixeron a romería do San Braís pra estrenar banda de música. Con pacencia e un enorme esforzo xuntaron ós "profesores" das bandas que houbera no concello: a de Asteriz e a de Bonxe. Foi, pra este que escribe, unha gran ledicia sentir tocar novamente ó Xesús do Mato, de Asteriz que foi titular da Banda Municipal de Lugo, e ó Indalecio Lombao, de Bonxe, que tamén e cacharreiro. Os da Banda de Música de Outeiro de Rei non teñen uniforme máis son propietarios dunhas corbatas roxas que dá

gusto ollalas. O axuntamento axuda a esta banda. Agora compre cuidala ben. Pra que as cousas duren hai que ter tino con elas. Estou seguro que San Braisíño, que está moi sorrinte na eirexa parroquial, quedaría moi gustoso de sentirlle tocar a Banda de Outeiro de Rei, a que lle botou unha mau o mestre Groba. San Braisíño sabe apreciar a ledicia da "Alborada de Veiga" e a tristura melancónica da "Negra sombra".

Denantes era costume decir, cando ún estornudaba:

- San Bráis te axude.

Lembro que nunha ocasión o Eliseo, do que falei inantes, estaba moi constipado e metía unhos estornudos ou espurros que metían medo. A Bernarda, unha criada que levaba moitos anos na casa, díxolle coa súa voz fleve e solermiña, como o chílo dun paxariño:

- ¡Ai!, hó, San Bráis che arrinque a alma!

O Eliseo retrucoulle co seu enorme vozarrón:

- ¡Cómate o demo: que che arrinque a túa!

arredor de nós

Por CHAIRA

"XA VIU OS OLLOS A CURUXA"

A curuxa común é un ave de rapiña, de actividade nocturna, que ten a testa e todo o dorso pardo dourado e máis griseiro, mentres que o fronte é claro, dándolle unha grande vistosidade.

Pódese decir claramente que dentro das rapaces nocturnas é a que está máis vencellada ó home, motivado pola necesidade que ten de se aproveitar das edificacións pra vivir, mesmo nas torres das eirexas, en vellas edificacións ou

en outras non tan vellas e algunhas veces habitadas.

Como típica especie nocturna, bota o día ó amparo da luz, ás escuras, pra, ó chegaren as trebas da noite, escomenzar a voar na percura das presas coma os musgaños, ratos, alguns sempre cun voar silandeiro somentes alterado polo son característico que ás veces emite, poidéndose ollar á luz da lúa ó deixar a torre (o que foi a torre) do mosteiro de Carboeiro onde aníñaba. Por ser unha especie de rapiña, pola súa alimentación, fai sexa beneficiosa pró home.

Para criar faino nestes cu-

rrunchos das edificacións onde ten a curuxeira, facendo unha posta en maio ou primeiros de xuño, e dempóis duns trinta días de incubación feita pola femia, xa saen os polos, que están todos eles cubertos dun penuxe branco.

Dise moito das curuxas que por viviren nas eirexas andan ó aceite dos santos para se alimentaren, pero non hai tal cousa, e o que si podemos atopar aló son coma unhas pelotas mouras que son as agagropilas, compostas do pelo e máis os osos das presas, e que unha vez dixeridas veñen de botaren.

Todo isto xunto coa relación que se lles deu sempre coa morte, fai dela unha especie mal mirada polas nosas xentes, dándose moitas supersticións encol dela, de tal xeito que se alguén escoita á curuxa ou se a vé, e se hai algún enfermillo preto, dise que que vai morrer, ou xa viu os ollos á curuxa.

E unha das especies que segundo a lexislación está protexida, pero coma outras moitas séguese a cazar sen reparar no mal que se fai tanto por atender en contra dela de por sí, coma por ser unha especie da que nos beneficiamos.

MUSICA

LLUIS LLACH: ENTRE O CHOCALLEIRO E O IRRITANTE

A música caracterízase por utilizar como material o sonido. Un músico é un señor que posee unha formación que lle permite controlar a emisión e articulación do sonido sea coa mediación dun instrumento mecánico ou electrónico sea co órgano fonador. Estes dous feitos amosados ampliamente por Fray Gundersen Perogrullo na súa obra monumental "Omnia veritas" (Tomo 179, Vol. 85, Sección 57, Apartados 1898, e 1903) os considero de elemental aceptación para abordar o tema Lluís Llach ou o que é o mesmo: para facer unha crítica musical lixeira ou comercial cuxo fin primordial é entreter ao personal.

Lluís Llach é un pésimo músico que desafina, non mide, canta mal e non sabe tocar os instrumentos nos que interpreta; como consecuencia da súa falla de musicalidade e da súa nula formación todas as cancións son iguais unhas ás outras e todas presentan unhas melodías simplonas, uns ritmos máis ou menos helezantes filtrados polo señor Teodorakis e unhas armonizacións que de puro facilonas rondan o esquemático, o resultado final é un produto que de puro cursi podería facer enfermar de envidia ao mesmísimo Armando Manzanero e non digamos aos seus émulos. E non me veñan coas coñas dos textos dun e doutro, que estamos falando de música e non de literatura ou de política. Resulta penoso observar como Llach afoga constantemente ao cantar por non saber tomar o aire aparte dos sorbetesos amplificadores polo micrófono; como desafina (cunha constancia digna de millor causa) reiteradamente ao repetir, en todas as cancións, as mesmas frases; como confunde cantar máis alto e cantar máis rápido o que condicióna máis afogamento; como a medida resulta máis elástica que o marfil; como, por non ter medida "interior" ten que se tapar un oído ao cantar para escoitar só o instrumento rítmico e aínda así perdé o compás; como aporréa o teclado do piano

Foto: XURXO FERNANDEZ

como se estivera escribindo a máquina como emborróna minuciosamente, por unha utilización inadecuada do pedal, o sonido deste instrumento: como persiste e insiste en levar distinta medida no canto e no piano; como, por falla de técnica, é incapaz de tocar correctamente unha frase enteira sen trabucarse; e, por dignidade allea, prefiro non mentar o que ocorre cando toma a guitarra.

As dúas producións máis importantes de Llach; segun os meus colegas de importante médios madrileños, son "Viatge a Itaca" e "Campanades a mort". Quixera aproveitar para repetir algunhas consideracións que tivera ocasión de facer coa edición dos discos. Nestes dous amplísimos homenaxes ao "kitsch", observamos astra que grau pode debaterse un mal aficionado coa grandilocuencia importante; os

desenrols baséanse na reiteración temática "ad infinitum", a instrumentos, as armonizacións son caricaturas, e o resultado final un bódrio. Pero ocorre que Llach sabe moi ben que a introdución de elementos sonoros pre-coñecidos e cargados socialmente de connotacións actúan como motivación emotiva, e aínda o fai máis se pasa desapercibida por estar a atención do auditor fixada noutro aspecto sonoro, reparémos no redobte de "Semana Santa" en "Campanades a mort" ou na utilización dunha grotesca imitación gregoriana na mesma sinfonía o sinto, pero ten tal estrutura formal aínda que sexa monotemática, como xa artosei no seu día. Tamén sabe moi ben Llach como determinados ataques inusuais ao soar "raros" poden actuar como motivadores polo rechazo da mesma inusualidade, lembremos en "Viatge a Itaca" os "Frulatti"

da flauta ou os "glissandi" cunha barra metálica na guitarra. Este tipo de trucos son coñecidos e utilizados por calquer técnico de efectos especiais que se precie. A súa utilización por compositores "de masas" suxire unha dependencia curiosa das teses de Jdanov, o teórico musical do estalinismo; os "tics" compositivos de Llach tenos tamén Penderecky, compositor que, a diferenza de Llach, ten oficio e sabe utilizar con especial intelixencia para ganarse o apoio do Vaticano e do público norteamericano "snob"; o problema de Llach é que o seu escasísimo coñecemento da técnica musical non lle permite embarcarse no mesmo barco de Penderecky, pero ambos utilizan os mesmos trucos para garantir o éxito de taquilla e coído que a mentalidade compositiva de ambos está poseída polo propio dogmatismo e non é en vano que exista unha utilización común de elementos sonoros "cargados" emotivamente procedentes da música relixiosa que caracteriza as teses musicais das autocracias estalinistas ou nazi.

Polo que se refire aos acompañantes, só cabe destacar ao flautista, único atractivo sobre o escenario. Laura Almerich, guitarrista catalana discípula de Tarragó é tan pésima instrumentista como só o pode ser un alumno de semellante mestre e se alguén o dubida que merque un disco da filla, Renata Tarragó. O responsable dos instrumentos electromagnéticos amosou que mesmo con instrumental tan posiblista pódese aburrir someramente ao auditor aínda que teñamos que lle agradecer a persistencia en darlle o ritmo correcto a Llach co sistema automático, aínda que os esforzos fosen inúteis.

Un último problema e este sociolóxico e non musical. Lluís Llach é un profesional da música que utiliza, en lóxica consonancia co medio social, o sistema económico mercantilista para a oferta da súa forza de traballo. E un profesional que sube a un escenario e cobra unha entrada, polo tanto compre esixirle que faga ben o seu traballo; se este é a música como parece, o señor Llach é un profesional pésimo e

está defraudando ao público. De aquí dedúcese que está facendo un labor anticultural co apoio dunha inmensa campaña publicitaria que o vende como se vende calquer outro produto comercial -ou é que o champagne Laixertell é bon porque o anuncia Camilo José Cela?-. Quixéralle lembrar aos lectores que chegaron aquí sen pedir que me queimen na pira inquisitorial que a cultura musical en Catalunya a están facendo persoas como Joan Guinjoan, Mestres Quadreny ou Xavier Benguerel, pero non a fan Lluís Llach ou Raimon exactamente igual que cultura musical en Galicia a fan Groba, Trillo, Villanueva ou Calo pero non a fan ni "Fuxan os Ventos" nin "Milladoiro"; a menos que falemos da tan manida "Kultura" capaz de descubrir que Henry Levi é progresista. Quedamos pois en que Llach é un profesional do entretenimento o mesmo que Nuria Feliú -que tamén canta en catalán e sabe cantar-, que Raimon -que tamén canta en catalán pero non sabe cantar- ou que La Trinca -que tamén canta en catalán e consiguén divertir ao público-. E aquí volta a teima dos textos; particularmente coído que se alguén ten interés por un mensaxe literario o millor que pode facer é lelo sen necesidade de que ninguén llo recite ou llo cante, non vou entrar na calidade literaria de Llach pero quixera por na balanza o interés que pode ter a estas alturas unha "Estaca" ou unha "Gallineta" aparte de satisfacer o "ego" do señorito sentado na súa butaca e que aínda crei que ao socialismo se chega aplaudindo a un cantante mediocre ou perdendo o tempo en conversacións de café. E, desde logo, se a Profesión de Llach non é a música senón o satisfacer o "ego" dun sector presuntamente concienciado ao tempo que crei que aínda estamos no 1968- entón, polo visto na súa actuación compostelana o consegue en grau sumo. Pero como eu son crítico musical e non teño tempo de ir de cafeterías decotio pois teño que recoñecer que desas profundidades non che entendo.

XOAN M. CARREIRA

AXENDA

PUBLICACIONES

GALICIA-80. Revista cultural. Núm. 1.

RECITAIS

LLUIS LLACH. Día 16. Vigo. FUXAN OS VENTOS. "Palacio de los Deportes del Real Madrid". 24 de febreiro, as 6 da tarde. Organiza a Agrupación cultural "Lóstrego". Madrid.

ACTOS

MARIA PILAR GARCIA NEGRO inaugurarán o día 16, ás 6 da tarde o Curso de Lingua Galega, cunha conferencia sobre "O Bilingüismo". Organiza o Frente Cultural da AN-PG. Carrer de Semoleres, acaron de Metro Jaime I. Barcelona.

DISCO DA SEMANA

RECITAL DE CANCIONES INGLESAS DE TASCA. CATCHES E GLEES (s. XV ao XVIII).

Deller Consort. Vanguard-Hispavox. S 60.329.

Grabación.- 8 - Interpretación.- 10.

Na cultura englosaxona posee unha gran tradición a música "a capella" cómico-obscena. Nesta tradición compuxeron cancións compositores como Henry Purcell e xuntan a beleza formal co humorismo. Cuns intérpretes tan extraordinarios coma os do Deller Consort, o resultado é un disco para disfrutar a fondo.

ARTE

MANUEL RUIBAL. Astra o

22 de febreiro. Aula da Cultura da Caixa de Aforros. Santiago. CESAR HERRERO. Astra o

24 de febreiro. Hostal dos Reis Católicos. Santiago.

SALVADOR DALI. Círculo Mercantil e Industrial. Santiago.

VARELA GUILLOT. Mostra de pintura. Lugo.

X. L. TOME. Galería "Catro". Tabernas-4. A Coruña.

CINE

"HOTEL DU NORD" (1939). De M. Carné. Ciclo F.P.F. Día 19. Cine-Club "Padre Feijóo". Na Casa da Cultura. Rua do Concello-13, baixo. Ourense.

MEIN KAMPF, de Patiño. Cine Yago. Santiago.

LIBROS

O PORCO DE PE. Vicente Risco. Reedición. Editorial Galaxia. Vigo.

LUAÑA. MITOS, COSTUMES E CREENCIAS DUNHA PARROQUIA GALEGA. Andrés Suárez. Editorial Galaxia. Vigo.

LA CREACION LITERARIA DE RAFAEL DIESTE. Estelle Irizarri. Edición do Castro. Sada.

ESCULTURA FUNERARIA EN GALICIA. Manuel Chamoso Lamas. "Instituto de Estudios Orensanos", da Diputación provincial. Ourense.

TERRA HUMEDA. Dino Pacion Lindin. Ediciones Celta. Lugo.

LIBROS E AUTORES GALEGOS. DOS TROVADORES A VALLE-INCLAN. Ricardo Carballo Calero. "Fundación Pedro Barrie de la Maza, Conde de F.E.N.O.S.A.". Colección "Galicia Viva". A Coruña.

A NOSA TERRA

"O SANTO ANTROIDO"

Memoria dun pasado recién

ANTONIO FRAGUAS

O Antroido, o carácter que tén é un carácter moi especial, de festa de remate dunha época e de comenzo doutra. Velaí o seu nome, **introitus**, que se vai començar outra fase, a fase da Cuaresma. A Cuaresma, hoxe case desapercibida e que noutra época era algo que non pasaba. Era a época de penitencia con arreglo á boca, en que non se comía nada de grasa, dende o Martes do Antroido ao Domingo de Pascua. Doutra banda, era o remate da primeira etapa do traballo no campo. Vai chegar a primavera.

Denantes hai que celebrar unhas cantas festas. San Brais, a festiña das Candeas, **festiña** non por pequeneira, senón por querida, que tén unha raigal grande no noso pobo, ao sere a festa en que se alumea aos mortos dun modo especial. Inda na eirexa das Animas de aquí de Santiago, as nais que lles morreron fillos de pequechos, acenden tantas velas na misa coma fillos lle morreron.

FACER POLA VIXILIA

Chega o Antroido. E o seu senso, non era de botar a barriga de mal ano, senón botarlle o que non se vai poder botar na época que sigue. Que a cuestión da Cuaresma levábase moi estricte, e astra os perolos da cocina, os potes onde se fixera o caldo (non esquezamos o seu compoñente de carne) lavábanse ben lavados.

Sendo eu xa rapaz, os únicos días de vixilia que quedaban eran Mércores de Cinza e os vernes todos da Cuaresma, e estes levábanse moi rectos... Lembro dunha boda onde tiño o crego que dispensar para poder comer a carne. E astra o caso dun compañeiro de pensión, en Santiago, que era agnóstico e nunca lle escoitei poñer un pero por non comer carne os vernes... Astra se debedia, coma todos, porque eses días adoitaban poñernos algunha lambetada...

Entón, para se un desquitar do que ia vir, estaba o antroido, no que se botaba do mellor, dende o fuciño ao rabo, "Alegria, alegríote, que anda o rabo do porco no pote". E logo, que despois xa habería tempo de irmos "á doutrina", a troula de sempre do Antroido.

Da antigüidade do Antroido pódennos falar moitas das máscaras, que anque o nome seña latino, hai polo medio tradicións gregas e quen sabe de cantos sitios. A festa, por suposto que trascende o Cristianismo para tras, e parece que do Mediterráneo se meteu de cara á Europa Central, que é onde hoxe persiste máis ao completo. Precisamente en Bonn parece que neste tempo non se pode saír á rua do que hai que aturar, que che zumben, e non lles podes decir nada, astra que se cansen... Veleiquei o senso do disfraz, o anonimato, que para decir e facer tanta barbaridade coma se di e fai, compre que non te conoza. A vertente profana da festa consistía neso, en botar fora as paixóns e impulsos que non se podían botar no resto do ano, que era o tempo deso, pero un disfrazado, claro... Agora que, como che descubriran facendo una falcatrúa... ías aviado. O de "Fulano, andiveches tras de Fulana e non che fixo caso...", ou "Fulano, andiveche tras de Fulana e tés a Perengana", cousas de mocidade. As veces tamén aparecía unha persoa maior no baile, e entón xa sabía ao que se expuña. Bailar non ía, ía aturar todo o chapuzón que se lle viña enriba. Dunha vez, a un recibíranlo cun "¿Oiche? Anque estes che están todos de negro, aquí non che hai mortos... Vaite, andal!". O probe do home era enterrador.

AGACHARSE NO DISFRAZ

Os disfraces son moi variados. Os disfraces de animais fálannos da orixe ancestral da festa e do carácter totémico que este tiveron ao principio. Aparecen fuciños de can, de porco... e moitas veces, o demo, que neste tempo de tantas libertades, di a xente que "vai o demo por fora e por dentro". E logo, bueno, xa co tempo se acadou unha perfección moi grande na feitura de máscaras, que aí están as de Niza e as dos artesanos de Itália, que era de onde as importaba a Corte española. Aquí temos os cigarróns de Laza, de caretas antiquísimas e cunhas peliquiñas de ovella ou coello que chaman ao totemismo antes aludido; noutras zonas, emprégase un sinxelo antifaz de pelexo de coello que serve para lles fregar a cara ás rapazas... Os cigarróns non falan, andan correndo e bailando dun sitio para outro, ceibándose á sua maneira.

Logo os **xenerais** de Santa Cristina de Veá, coas batallas que dirixen ao non obterem "praza". Ao final, todo acaba con vivas "a Fulano", "á familia de Fulano", "á

casa de Fulano"... Os **xenerais** teñen unha fasquia que era de ver de verdade, montados no seu cabalo.

Logo hai o caso dos **mómáros** ou **antroidos**, como reclamamos dunha loita entre bandos. Era o máis normal unha quitaba cadanseu mómáro representando unha persoa do sexo contrario, case sempre sobre un modelo real e que o outro bando lle tiña que arrebatat. Esta retesía, que formaba parte do divertimento, tén pola contra un fondo no pasado, non de base sexual, senón tribal, de rixada entre tribuos.

MOMADAS, COMPARSAS...

Pero se o fondo do Antroido é un, e se presente caracteres comúns en todo o país, cada comarca tiña a sua celebración propia del. Na miña terra, en Cotobade, había as **momadas**, do deus Momo. Diante, uns mozos docabalo, vestidos como fora e tocando nuns cornos. E detrás, a foliada. **Vellos, vellas, maragatos, madamitas** e **oficios: retratista** (daquela unha cousa nova), **limpabotas, barbeiro**, ás veces a **Garda Civil, cego**... Chegaban a un sitio, e empezaba o baile. Pero as máscaras bailaban moi pouco con cada moza, que a collían cunha corda... xa se sabe que deixar á moza no medio do baile era algo que non se podía facer... menos no Antroido. As **vellas** collían aos mozos, e ao acabar o baile, deica o outro lugar levaban de ganchete ao mozo que fora do seu ben parecer.

Noutros sitios había **comédias**, coma as dos **xenerais**. Ou so **sermós do antroido**, que aínda se fan seica en certas zonas da Terra Chá. Un home derriba dun burro decía unhas cousas, e logo lía un sermón, no que se recollía, case sempre en plan satírico, cando de mao se tivera feito no ano, fora un home, unha localidade ou unha institución, e consellos de todo tipo. Na miña zona, chamábanlle nos **sermóns** ao Antroido o **Patriarca garrán**, que no latin dos canteiros vén querendo decir vago. Logo as **corridas do galo**, en que o galo se desprende ao final de todos os seus atributos, que chegan dende o interior da provincia de Lugo, deica Palas de Rei, no Camiño de Santiago.

TODO ESTA REGRAMENTADO

O Antroido tivo o seu calendario moi ben regramentado, el Domingo anterior xa empezaba a festa, e é o **Do-**

mingo fareleiro dalguns sitios ou **borralleiro** doutras, asígún a sustancia coa que lle foran enzoufar a cara ás rapazas... Era farelo, ou borralla peneirada, ou a feluxe das chemineas mesturada co sárrio graso que deixan as sustancias que se cocen. O caso era estamparlle na cara os dedos ben "provistos" e deixarlle nela as barra de Aragón... Os xoves de **comadres** ou de **compadres** eran maiormente para as liortas entre mozos e mozas de que falamos antes, e tamén día de xuntarse e andar de compadre, as fartas de filloas, etc. E logo, xa viña o propio **Antroido**.

As comparsas moitas tén habido e sonadas. No rural as farsas "Da Casa de Naia" ou a "Matanza do Porco", da banda dereita da Ulla, toda unha comédia desde se saía mirar de qué sitio viña o ar astra que o "porco" estoupaba por un petardo que ía dentro del (o "bicho" era de cartón, claro). Ou nas cidades, das que eu lembro as comparsas de Pontevedra. Houbera dúas que deixaran auténtica sosa, como no Antroido de 1876, cando fora a "Chegada do Urco a Pontevedra" ou aquela outra que se celebrara o enterro do loro do popular e lembrado farmacéutico don Perfeito Feixóo...

Hoxe, con saás de festas cómodas á sua disposición, a mocidade parece non ter moitos azos para se meter a **dar saltos**. No rural, onde máis se conserva, a falla de mozo é penosa, e nas cidades, pouco máis que os bailes de máscaras das sociedades quedan. Pero o Antroido superou trabas e proibicións pasadas, cando eu lembro que no Instituto de Lugo dabamos vacacións "para facer limpeza xeral", e aínda non morreu de todo. Abonda con que cincuenta persoas se poñan dacordo, forman dúas comparsas, e a **correr o Antroido!!!**

N. de R. No artigo publicado na anterior edición de A NOSA TERRA sob o título "A Agricultura Soviética" e por mor dun fallo na grabación, no apartado PRODUCCION onde pón "A URSS ocupa o primeiro lugar no mundo na produción de carne..." debería por "A URSS ocupa o primeiro lugar no mundo na produción de remolacha azucareira e algodón. Observase un incremento digno na produción de carne, leite e os seus derivados, hortalizas, etc."